ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

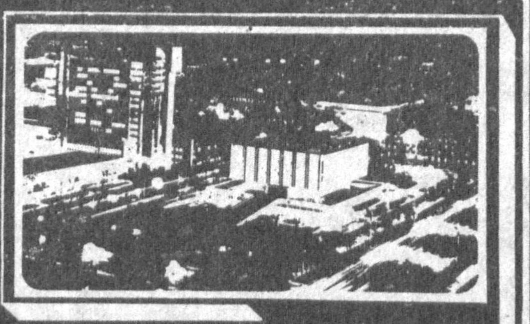

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ № 104-105 (8. 046–8. 047) 1992 йил 28 май, пайшанба Нархи 1 сўм 50 тийин

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Урганч шаҳрида Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов иштирокида вилоят фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоятда юз берган табиий офатлар оқибатларини бартараф этиш масалалари муҳокама этилди.

● Кеча Тошкентда Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси сайлаб қўйилган фаолларининг икки кунлик семинари иш бошлади. Унда касаба уюшмаларининг бозор иқтисодиёти шароитларидаги фаолияти тўғрисидаги масала муҳокама этиляпти.

● Кеча Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида республиканинг таниқли жамиятшунос олимлари ва Тошкент олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедралари профессор-ўқитувчиларининг бир гуруҳ намояндалари билан учрашув бўлиб ўтди. Унда ижтимоий фанларнинг аҳволи ва уларнинг олий ўқув юртларида ўқитиш муаммолари ҳақида гап борди.

● Навоий шаҳрида жумҳурият ёшлар ва студентларнинг фестивали ўтказиладиган бўлди. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Комитети бу мақсад учун 800 минг сўм ажратди.

● Фарғонада Фарғона, Наманган ва Андижон вилоятлари вакиллари иштирокида маданий меросга муносабатни тубдан яхшилаш муаммоларига бағишланган фаоллар йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Эркин Самандаров иштирок этди.

● Республика ички ишлар вазирлиги ҳузурида ташкил этилган мол-моддий бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси ўтган тўрт ой мобайнида Ўзбекистондан ташқарига олиб чиқиб кетилаётган қарийб 100 миллион сўмлик мол-моддий бойликларни ушлаб қолди. Бу ноқонуний хатти-ҳаракатлари учун 4261 кишига 1,2 миллион сўмлик жарима солинди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Туркия Бош вазири Сулаймон Демирэлнинг Россияга расмий сафари якунига бағишланган матбуот конференциясида Туркия билан Россия ўртасидаги савдо айирбошлаш 5 мартага кўпайтирилиб, йилига 10 миллиард доллар миқдорига етказилиши юзасидан бир битимга келинганлиги маълум қилинди.

● Тожикистонда тузилган ҳукуматнинг фавқулодда комиссияси табиий офатлар оқибатида республикага етказилган зарарни ҳисоблаб чиқмоқда. Дастлабки маълумотларга кўра, кўчки, жала ва сел оқибатида 140 нафардан кўпроқ киши ҳалок бўлган, 6 мингта уй, кўплаб иншоотлар вайрон қилинган, экинзорлар ювиб кетилган. Табиий офатлардан келган зарар 10 миллиард сўмликни ташкил этиши тахмин қилинмоқда.

● Россия Президенти Борис Ельцин «Комсомольская правда» рўзномасига берган интервьюсида 1996 йилда бўладиган навбатдаги Президент сайловларида ўз номзодини қўймасликка қатъий қарор қилганлигини айтди. Шу билан бирга у ўша вақтгача ҳар қандай шароитда ҳам истеъфога чиқмаслигини билдирди.

● Украина Бош вазири Витольд Фокиннинг айтишича, яқин вақт ичида республика ўз тангасини ишлаб чиқара бошлайди. Украина танга саройини керакли машина-ускуналар билан жиҳозлашда Италия томони ёрдам беради.

● «Правда» рўзномасининг хабар қилишича, 25 май куни собиқ ВЦСПСнинг собиқ раиси, собиқ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Москва шаҳар партия комитетининг биринчи котиби Виктор Гришин Москвадаги Краснопресня район ижтимоий таъминот бўлимига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига эга эканлиги ҳақидаги ҳужжатни кўрсатиш учун келган пайтда тўсатдан вафот этган.

ХОРИЖДА

● Румыния 29 майда Кишинёвда Молдова, Россия, Украина ва Румыния ташқи ишлар ҳамда миллий мудофаа маҳкамалари раҳбарларининг тўрт томонлама учрашувини ўтказиш таклифига қўшилди.

● Филиппиннинг собиқ миллий мудофаа вазири Фидель Рамос ушбу мамлакат президентлиги учун ўтказилган сайловларда амалда ғолибликни ўзига таъминлади. Сайловчиларнинг ҳозиргача ҳисоблаб чиқилган овозлари умумий сонининг 25 фоизи унинг учун берилганлиги маълум бўлди.

** Ижтимоий ҳимоя—амалда*

БАРҚАРОРЛИК ОМИЛЛАРИ

«ПОЛИМЕР» ишлаб чиқариш бирлашмасида бозор муносабатларига ўтишнинг дастлабки босқичидаёқ маъмурият ва касаба уюшмасининг қарори билан ишчи-хизматчиларнинг иш ҳақи 2—3 маротаба оширилди. Бугунги кунда меҳнат қилаётганларнинг ўртача иш ҳақи ойига 2—3 минг сўмни ташкил этаяпти. Бундан ташқари, ҳар бир ишчига ойига 350 сўм тушлик ва шунингдек мукофот пуллари тўланмоқда.

Бу ердаги меҳнат шароитлари ҳусусида гапирадиган бўлсак, ҳар бир цехда фин ҳаммоми, руҳий ҳордиқ хоналари мавжуд. Дам олиш хоналарининг ҳар бири «ойнаи-жаҳон», радио, тебранувчи ором курсилар, юмшоқ мебеллар билан жиҳозланган. Бундан ташқари, корхонада швед нарвони, уқалаш мосламаси, теннис столи, шахмат-шашка билан қуролланган спорт зали фаолият кўрсатиб турибди. Ана шу соғломлаштириш мажмуасида таомхона ҳам бўлиб, ишчилар ишдаги қисқа танаффусда ҳузур қилиб овқатланишлари мумкин.

Инсон учун энг азиз нарса— бу соғлиқ. Буни инобатга олиб, корхона маъмурияти ишчи-хизматчиларнинг саломатлигини ҳимоя қилиш мақсадида, Тошкент Давлат тиббиёт олий билимгоҳи ҳамда «Хушкайфият» ширкати билан манфаатли шартномалар тузди. Мазкур шартномалар асосида, бирлашма ходимлари йўлланма олиб, малакали шифокорлар кўригидан ўтишлари, бепул ясама тиш қўйдиришлари, даволанишлари мумкин. Шифокорлар йилига икки марта бирлашмага ташриф буюриб, ходимларни ёппасига тиббий кўрикдан ўтказишади. Бундан ташқари, корхона теграсида замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган тиббий нуқта (пункт) ҳам фаолият кўрсатмоқда.

Дам олиш муассасаларига бериладиган йўлланмалар корхона ишчи-хизматчиларига бепул берилмоқда. Йўлланма баҳосини тўлалигича ёки 90 фоизини корхона ўз бўйнига олмоқда. Ўтган йили корхона ходимларининг бир қисми Сочи шаҳридаги санаторийда кўнгилли дам олиб қайтишди.

Сир эмаски, уй-жой муаммоси энг долзарб муаммолардан бири ҳисобланади. Ҳозирги кунда бу муаммонинг ҳал этилиши ҳам талаб даражасида эмас. Ўтган йили корхона ўз ҳисобидан 5 та уйни сотиб олган эди. Жорий йилга келиб, бирлашма бундай ҳотамтойликнинг баҳридан ўтадиган кўринади. Нега деганда, биргина 3 ҳонали уй учун 240 минг сўм нарх қўйилгандан кейин уни сотиб олишга корхонанинг қурби етадими? Иқтисодий таназзул сабаб, дўконларимиз пештахталари бўшаб қолди, тўрни эгаллаб турган молларнинг нархи эса осмонда.

Шуни эътиборга олиб, бирлашма мол айирбошлаш шартномалар эвазига, озми-кўпми, ходимларини камчил саноат моллари ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга ҳаракат қилаяпти. Масалан, бу йил мол айирбошлаш шартномалари туфайли олинган қишки мўйна телпаклар, паҳмоқ халатлар, бахмал, беқасамлар ишчи-хизматчилар орасида тақсимланди.

«Бўстонлиқ», «Тўқимачи» давлат хўжаликлари, «Озиқчи» агрофирмаси билан имзоланган ўзаро мукофотли шартномалар сабаб — бирлашма ходимларининг дастурхони қолбаса, пишлоқ, гўшт, банкали гўшт каби маҳсулотларни кўрди.

Хуллас, «Полимер» ишлаб чиқариш бирлашмасида ижтимоий муҳофаза чора-тадбирлари амалда ўз самарасини бераяпти.

— Лекин биз истаганча эмас, — дейди корхона касаба уюшмасининг раиси Тамара Насриддинова, — иложи бўлганда, бундан ҳам кўпроқ ёрдам берардик. Афсуски қўлимиз қисқалик қилаяпти.

Бу сўзларни аслида камтарликка йўйса ҳам бўлади. Ваҳоланки, меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида «Полимер»да амалга оширилаётган ишларга шаҳримизнинг кўпгина корхоналари ҳавас қилса арзийди. Бунинг асосий сабаби — директордан тортиб оддий фаррошгача умумий иш учун жон куйдиради.

Агар бирлашманинг ишлаб чиқариш кўрсаткичларини таҳлил қилсангиз, иқтисодий беқарорликлар бошқа корхоналарни роса қийнаётган бир пайтда, «Полимер» ҳали бирор марта ҳам ишсиз туриб қолмаганига амин бўласиз. Йил бошидан бери истеъмолчиларга жами 38 миллион 382 минг сўмлик маҳсулот, жумладан 13 миллион 587 минг сўмлик пластмассадан ясалган уй-рўзғор буюмлари, 1 миллион 785 минг сўмлик болалар ўйинчоқлари, 6 миллион 370 минг сўмлик полиэтилен пленкаси етказиб берилди.

Тўғри, корхонада, олдинги йиллар билан таққослайдиган бўлсак, ўйинчоқлар ишлаб чиқариш ҳажми камайди. Зеро, бу маҳсулот корхонага моддий зарар етказаяпти, яъни ўзини оқламаяпти. Лекин, шунга қарамай, болакайларнинг овунчоғи бўлмиш ўйинчоқлар тайёрлашни буткул тўхтатиш ҳақида ҳеч ким ўйлагани ҳам йўқ.

— Бозор иқтисодиёти болаларни ўйинчоқлардан маҳрум қилиш эвазига ривожланмаслиги керак, — дея хулоса қилди бирлашма иқтисодчиси Шоирахон Муҳамедова.

У ҳолда корхона нима ҳисобига фаолият кўрсатаяпти?

— Онгли равишда баъзи бир маҳсулотларни ишлаб чиқаришдан тушадиган зарар,— дея жавоб беради корхона меҳнат жамоасининг раиси Озода Абдураҳмонова, — полиэтилен пленкасидан тайёрланадиган дастурхонларнинг улгуржи таннархи эвазига қопланади. Гарчи, унинг баҳоси бор-йўғи 5—6 маротаба ошган бўлсада, дастурхонлар ишлаб чиқариш тармоғи асосий ижтимоий чора-тадбирларни амалга оширишга ёрдам бераётир.

Ҳозирги кунда корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми мавжуд хом ашё захирасига боғлиқ бўлиб қолди. Шу ўринда таъкидлаш жоиз, бирлашма жамоаси таъминот бўлимининг ғайрат-шижоати эвазига ҳамиша иш билан таъминланган. Боз устига, корхонада ишлаб чиқариш ҳажми қисқаргани ҳам йўқ. Бошқача бўлиши мумкин ҳам эмас. Нега деганда, ваъдага вафо қилмаган шерикнинг айби билан бошқа минтақалардан келтирилаётган материалларнинг таъминотида мабодо узилиш хавфи туғилса, директор ҳам, таъминот бўлими ходимлари ҳам ўз тинчликларини йўқотадилар. Улар нима қилиб бўлсада, зарур ашёни келтириш тараддудига тушишади, 10—15 кунлаб йўлда қолиб кетишлари мумкин, лекин қуруқ қайтишмайди.

Комил НЕЪМАТУЛЛАЕВ.

Тошкент чиннисн фақат ўлкамиздагина эмас, балки хорижий мамлакатларда ҳам довруғ топган.

СУРАТДА: корхонанинг мураббий, илғор ишчиларидан бири Насима Сафаева.

Андрей Пишненко сурати.

ЧЕТ ЭЛДА ЎҚИШАДИ

ТУРКИЯДА ўқувчи-ёшларга таълим беришда коллежлар, лицейлар муҳим маърифий аҳамият касб этмоқда. Бу каби билим даргоҳларида ўзбекистонлик толиби илмларни ўқитиш юзасидан амалий тадбирлар кўрилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг халқаро бўлими йўли билан умидли ёшларни Туркияга ўқишга юбориш режалаштирилди.

Келишувга биноан республикамиздаги ҳунар-техника билим юртлари талабалари вакиллари Туркияда таҳсил олиб қайтадилар. Дастлаб 300 нафар истеъдодли ёшлар ўқишга юборилади.

Ўқув ва назарий билимларни эгаллаш жараёнида улар кичик корхоналарни бошқариш малакасини ўзлаштирадилар. Улар фермер ва раҳбарлар сифатида малакали мутахассис бўлиб етишишади. Тикувчилик, металлни қайта ишлаш каби кичик корхоналарни тузишда ҳам бу ихтисос эгалари бош-қош бўладилар.

Саодат ОДИЛОВА.

«БЕШ КУНЛИК КУЁВ»

ТОШКЕНТ вилояти Ёшлар уюшмаси мукофотининг совриндори Йўлдош Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи қошидаги халқ театри куни-кеча шоир ва адиб Шуҳратнинг «Беш кунлик куёв» асарини саҳнага қўйди. Ушбу томошада бугунги долзарб масала — ёшларнинг маънавий қиёфасини кўрсатиш мақсад қилиб олинган.

Асардаги Ўлмасхон ролини Гулнора Хусенова, Азларбекни — Хайрулла Иноғомов, Кишвархонни — Малоҳат Аширова, Одилни — Зуҳриддин Тўраҳўжаев, қўшни болани — Фахриддин Холмуҳамедовлар ижро этдилар. Ҳаваскор актёрлар томошанинг асл мақсадини томошабинга етказишга астойдил уриндилар. Лекин Мирзабаҳром ролини ижро этган Шукрулло Маҳкамовнинг саҳнада ҳар кўриниши томошага жон киргизиб юборди. Бир неча бор томошабинлар олқишига сабаб бўлди. «Беш кунлик куёв»ни саҳналаштирувчи режиссёр Авазхон Толибжоновнинг ижод, қунт ва сабот билан бу асарга ёндошгани, заҳматли меҳнати ҳар кўринишда сезилиб турибди.

Томошадан сўнг бўлиб ўтган томошабинлар муҳокамасида баъзи жузъий нуқсонлар борлиги айтилди. Йиғилганлар ушбу қадим, шуҳратли халқ театрининг янги муваффақиятли томошаси билан халқ театрининг 22 кишилик ҳаваскор жамоасини қизғин қутлашди.

Сайёр ФАЙЗУЛЛАЕВ.

** Рўзнома саҳифаларида учрашув*

Мажмуа раҳбари билан мулоқот

«Тошкент оқшоми» муҳарририяти Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасининг тўртта мажмуаси раҳбари билан сиртқи учрашувни ташкил этиб бўлди. Бугун биз муштарийларимизни **иқтисодиёт мажмуасининг раҳбари— Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Шавкат Ҳасанович НИЗОМОВ** билан мулоқотга таклиф этамиз.

Коммунал мулк ва давлат тасарруфидан чиқариш бош бошқармаси, шаҳар молия, статистика, солиқ, иқтисодий истиқболини шакллантириш бошқармалари, давлат банкининг шаҳар бошқармаси, Тошкент шаҳар пенсия жамғармаси, Ўзбекистон давлат мулки ҳудудий бошқармаси, «Ташконтрактторг», меҳнат, иш билан бандлик ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармаси, шаҳар ҳисоблаш маркази, ташқи иқтисодий фаолият вазирлигининг шаҳар бўйича вакили, шаҳар тижорат суғурта фирмаси, Тошкент халқаро тижорат маркази ушбу мажмуа бўлинмалари ҳисобланади. Демак, «Оқшом» муштарийлари **Шавкат Низомовга мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, солиқлар, банклар фаолияти, тижорат ишлари, пенсия ва моддий-техника таъминоти, умуман молия сиёсати, ташқи иқтисодий фаолият, Тошкент иқтисодий истиқболларини шакллантиришга тааллуқли саволларини беришлари мумкин.** Мажмуа раҳбари учун ушбу бўлинмалар, умуман мажмуа фаолиятини такомиллаштириш хусусида тошкентликлар фикрини билиш ҳам ғоят қизиқарлиги тушунарлидир.

Мажмуа раҳбарига **саволларни 33-29-70 ва 32-53-79 телефонлари орқали шу йил 12 июнгача бериш мумкин.**

Саволларингизни ёзма ҳолда ҳам беришингиз мумкин. **Бунинг учун мактубларингизни 12 июнгача қуйидаги манзилгоҳга жўнатишингизни сўраймиз: 700000, Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, «Тошкент оқшоми» муҳарририяти. «Мажмуа раҳбари билан мулоқот».**

Савол ва мактубларингизни кутамиз.

** Рўзнома—муштарий—рўзнома*

Қоғоз ўзимиздан чиқсин

ЭРКИН нарх-навога ўтиш кўп маҳсулотлар қатори қоғознинг таннархини ҳам ошириб юборди. Уни сотиб олиш, ташиб келтириш ва бошқалар сўзсиз бизга қимматга тушмоқда.

Хўш, бу муаммодан қутилиш йўли борми? Менимча бор. Бунинг учун биринчи навбатда республикамизда қоғозни қайта ишлайдиган корхонани ташкил этиб, уни энг замонавий дастгоҳ ва ускуналар билан таъминлаш керак.

Ахир республикамиз бўйича корхона, ташкилот, билим юртлари, мактаб ва фуқаролардан кераксиз қоғозлар, китоблар, ишлатишга яроқсиз кийимлар, ойнома ва рўзномалар йиғиб олинса қанча минглаб тонна қоғоз бўлар эди. Минг афсуски, улар ҳозирча қаерлардадир чанг босиб ётибди.

Ундан ташқари дарахт шох-новдаларидан, ғўзапоядан қоғоз олиш йўллари ҳақида ҳам ўйлаб кўриш вақти етмадимикин?

Алишер ҲАЙДАРОВ.

** Аччиқ, аммо очиқ гап*

ҲАЙДОВЧИЛАР МАШАҚҚАТ ЧЕКМАСИН

МЕНИМЧА, ҳар бир яхши йўриқ, ҳатто қонун-қоидалар ҳам узоқ йиллар давомида сайқал топиб, ўз самарасини бергандагина ҳаётга тадбиқ этилади. Лекин афсуски, биз ўтмиш сабоқларини унутиб баъзан самарали ишлардан ҳам бир зумда, қисқа муддатли йиғилиш натижаси ўлароқ воз кечамиз. Чунки биз келажакни, баъзи «янгиликлар»нинг келгусидаги нафи қанчалик бўлишини кўпинча аниқ тасаввур эта олмаймиз, яъни иморатни бузиб қўямизу, янгисининг эскисидан кўра қандай афзалликларга эга бўлишига ақлимиз етмайди. Мен Ўрда бекатидан ҳар ўтганимда сувнинг пастки оқимига ҳавас билан қарайман, унинг иккала қирғоғи сув билан лиммо-лим тўлиб оқади. Шу вақтга қадар бирор маротаба Анҳорнинг суви ҳар қандай қаттиқ ёмғир вақтида ҳам қирғоғидан тошиб кетганини кўрган эмасман.

Бу билан мен ўтган аждодларимиз фан-техника ривож топмаган бир вақтда ақл-заковат билан иш юритганлари, уларнинг бу ишлари ҳанузгача панд бермаганига тасаннолар айтгим келади.

Шунинг учун ҳам баъзи ўйланмай қилинган ишлар арзимаган вақт ўтиши билан ўзини оқламаслиги мени кўп ранжитади. Афсуски, бундай ишлар кўпчиликнинг сарсон-саргардонлигини келтириб чиқаради.

Мана шу каби шошма-шошарликларнинг яна бирининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Мен мутахассислигим бўйича биламанки, илгаридан ҳайдовчилик гувоҳномаси орасида огоҳлантириш талони бўлар эди. Агар ҳайдовчи бирорта йўл ҳаракати қоидасига амал қилмаса ёки уни бузса талондаги тегишли пунктига белги қўйилларди, оғирроқ қоида бузилса уни «чакичлаб» берилар ва муддати ёзиб қўйилар эди.

Айнан ўша банди учинчи маротаба чакичланганда эса ҳайдовчи қайта имтиҳонга юборилар эди. Бу огоҳлантириш талони ҳайдовчининг кўчада қандай тартиб билан юришини билдирадиган ягона ҳужжат эди. Очиғи, бизлар 20—25 йиллардан бери огоҳлантириш талонимизда бирорта нуқсонли белги йўқлиги билан фахрланиб юрар эдик. Афсуски, бундан 3—4 йил бурун огоҳлантириш талони бекор қилинди. Лекин мен талонимни ташлаб юборганим йўқ, уни асраб келмоқдаман. Талон бекор қилинган пайтлар эса жарима усули кучайтирилди. Бу пули кўп ҳайдовчи ҳар қандай йўл ҳаракати қоидасини бузавериши мумкин degани эмасми, ахир? Кунига минглаб сўм пул топадиган шахслар, ширкатчилар камми орамизда. Оқибатда ўйламай қилинган иш яна орқага чекинишга мажбур этди.

Тўғри, огоҳлантириш талони яна қайтадан жорий қилинди. Бироқ ҳозир қайси ДАН биноси олдидан ўтсангиз кишилар ниҳоятда гавжумлигининг гувоҳи бўласиз. Эрта билан келган ҳайдовчининг бир кунлик вақти кутиш билан ўтади. Устига устак қўшимча ҳужжат тайёрлаш ва яна сарф-харажат.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда менинг бир таклифим бор: Давлат автомобиль назорати ходимлари автокорхоналарга, қолаверса маҳалла комитетларига маълум муддатни эълон қилиб, корхоналарда меҳнат қилаётган ёки маҳаллаларда истиқомат қиладиган ҳайдовчиларнинг талонини топшириб келсалар. Шундагина сарсонгарчилик камроқ бўлар эди.

Сиз нима дейсиз, азиз машаққатли касб эгалари?

Р. ЛАТИПОВ.

ҚУЧЛИЛАР—ЖАҲОН БИРИНЧИЛИГИГА

ШУ йилнинг куз ойларида Кореянинг Пхеньян шаҳрида таэквондо (ИТФ) бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари ўтказилади. Унда дунёнинг турли мамлакатларидан келган жамоалар билан бир қаторда ўзбекистонлик энг кучли яккакураш усталари ҳам ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Ушбу биринчиликда қатнашадиган терма жамоамиз таркиби эса «Алпомиш» (собиқ «Юбилей») спорт саройида 30—31 май кунлари бўлиб ўтадиган таэквондо (ИТФ) усталарининг II Ўзбекистон биринчилиги мусобақалари натижаларига кўра аниқланади.

Очиғини айтганда, жаҳон биринчилигида қатнашишимиз фақатгина спортчилар ва таэквондо мухлислари эмас, балки бутун Ўзбекистон Республикаси учун ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Гап шундаки, Ўзбекистон Республикаси янги озод давлат сифатида илк бор мустақил равишда бўлғуси жаҳон биринчилигида иштирок этади.

Бироқ шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, бизнинг якка курашчиларимизни халқаро майдонга эндигина чиқиб бораяптилар десак адашган бўламиз. Ўзбекистонлик жуда кўп таэквондо усталари ИТФ федерацияси томонидан ўтказилган кўпгина йирик халқаро мусобақаларда собиқ Иттифоқ жамоаси таркибида ҳам, республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилиб ҳам муваффақият қозонганлар. Европа чемпионатининг олтин медаллари бунинг яққол далилидир. Жаҳон биринчиликлари ҳам биз учун янгилик эмас. Канададаги турнирда ҳамшаҳримиз Ботир Мамедов собиқ Иттифоқ терма жамоаси таркибида қатнашиб бронза нишонини қўлга киритган эди.

Шундай бўлса-да, Пхеньяндаги биринчилик ўзбекистонлик таэквондочилар учун муҳим роль ўйнайди, зеро, спортчиларимизда биринчи марта республикамиз номини курраи заминимизнинг энг кучли жамоалари қаторига қўшиш имконияти туғилди. Ҳақли савол туғилиши мумкин: спортчиларимиз ушбу вазифанинг уддасидан чиқа олишадими?

Бу саволга жавобни таэквондочиларимизнинг жаҳон биринчилиги арафасидаги тайёргарликларининг ҳал қилувчи босқичларидан бири бўлмиш «Алпомиш» спорт саройидаги турнирдан сўнг олишимиз мумкин. Республикамиз биринчилигининг нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини шундан ҳам билиб олса бўлади.

Тошкентдаги яккакураш майдонида ишқибозлар жаҳон биринчилигининг бронза нишони соҳиби, Европа чемпиони Б. Мамедов, Европа чемпиони Э. Ли, ўсмирлар ўртасида Европа биринчилигининг ғолиби Е. Ли ва бошқа кўпгина халқаро мусобақаларнинг ғолиблари ва совриндорлари маҳоратидан баҳраманд бўлишлари мумкин. Биринчиликда Ўзбекистондаги барча вилоятлардаги энг кучли таэквондочилар қатнашишади. Ҳар доимгидек Ўзбекистон Республикаси таэквондо (ИТФ)ни ривожлантириш маркази спортчиларининг кўргазмали чиқишлари биринчиликка ўзгача файз бағишлайди.

Даврон НУРМАТОВ.

** Рўзнома—муштарий—рўзнома * Рўзнома—муштарий—рўзнома*

Жисмонан соғломлик учун

МИРЗО Улуғбек райони халқ таълими бўлими уч йилдан бери райондаги боғчалараро спорт мусобақаларини ўтказиб келишга муҳим аҳамият бермоқда. Бундан кўзда тутилган мақсад болаларни жисмоний жиҳатдан бақувват ва соғлом қилиб вояга етказишдир.

Бу сафар райондаги «Динамо» теннис кортига район бўйича ўтказилган шундай беллашувлар ғолиби бўлган 10 та боғчанинг ёш болакайлари келишди.

Мана, ниҳоят ҳаяжонли дамлар ҳам келди. Беллашув ғолиблари ва қатнашчиларига совғалар ва пул мукофотлари топширилди. Бу ерда ҳеч ким мағлубиятга учрагани йўқ, энг муҳими ёшликданоқ болалар қалбига жисмоний жиҳатдан бақувват бўлиб ўсиш ҳисси киритилди.

Болакайларнинг завқли мусобақасида Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг котиби, Тошкент шаҳар Кенгашининг биринчи котиби Ҳотам Абдураимов иштирок этди.

Собир БОТИРОВ.

СУРАТЛАРДА: болакайларнинг спорт мусобақасидан лавҳалар.

Рустам Шарипов суратлари.

Ечимини кутаётган муаммолар

ОЁҚҚА ТУРИШ МАШАҚҚАТИ

БУНЁД этилаётган қуйма заводи ҳақида анча гап-сўзлар бўлди. Қурилиш собиқ Марказдан эътибор кучайган даврда тиклаш ишлари авж олди. Ажратилган маблағ тугагач эса заводни фойдаланишга топшириш «яқин келажакка» қолдирилди. Ниҳоят ушбу корхонанинг ишлаб чиқариш қувватларини босқичма-босқич навбатга туширишга қарор қилинди.

Эндиликда Тошкент қуйма заводи бир вақтнинг ўзида ҳам маҳсулот ишлаб чиқармоқда, ҳам қад ростламоқда.

●

Яқинда мухбиримиз корхонада бўлиб, Ўрта Осиё минтақасида ягона бўлган бу ишлаб чиқариш тармоғининг бугунги куни, ечимини кутаётган муаммолари хусусида унинг директори Геннадий Леонидович Гандил билан суҳбатлашди.

— Ҳозир заводимиз Тошкент трактор заводининг ишлаб чиқариш тармоқларидан бири ҳисобланади. Мен эса қурилаётган завод директориман. Қачонлардир корхонамиз мустақил ишлаб чиқаришлардан бири эди, аммо баъзи бир сабабларга кўра бу мустақилликка 1989 йилда чек қўйилди.

— Геннадий Леонидович, дастлаб заводнинг қуйма ишлаб чиқариш тармоғи ҳақида гаплашсак...

— Қуйма ишлаб чиқариш тармоғига таъмирлаш-қуюв цехи, аниқ қуймалар цехи ва чўян қуймалар цехи киради. Айни паллада таъмирлаш-қуюв ва аниқ қуйма цехлари фойдаланишга топширилиб, маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Бундан ташқари мазкур тармоқ таркибига ёрдамчи цех ва хизматлар ҳам киради. Булар асосан энергетик таъминот иншоотлари, омборхоналар, қолипланадиган материалларни қабул қилиш ва қайта ишлаш цехи, металл ҳамда ёғоч нусхалар ишлаб чиқариладиган махсус участкалардан иборатдир.

— Асосий ишлаб чиқариш цехларининг лойиҳа қувватлари қанча?

— Таъмирлаш қуюв цехи йилига 20 минг тонна, аниқ қуймалар цехи 4 минг тонна, чўян қуймалар цехи эса йилига 76 минг тонна қуйма ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

— Қуйма ишлаб чиқариш тармоғи республикамиз учун умуман янги саноат йўналишидир. Шу маънода унинг олдида турган муаммолар бениҳоя кўп бўлса керак.

— Жуда тўғри. Агар ҳал этилиши лозим бўлган муаммоларни бирин-кетин санасам, анча вақтларингизни оламан. Яхшиси, эътиборни энг долзарб муаммоларга қаратсам.

Энг асосий муаммо — ишлаб чиқариш технологияси билан боғлиқ. Масалан, таъмирлаш-қуюв цехини олайлик. Бу бўлинмада чўян, пўлат, алюминий қуймалари ишлаб чиқарилади. Унинг дастлабки ишлаб чиқариш навбати 1986 йилнинг апрелида ишга тушган эди.

Цехнинг қуввати — йилига 15 минг тонна қуйма ишлаб чиқаришга тенг. Навбатдаги энг асосий технология бирлиги — чўян қуймалар ишлаб чиқаришга ихтисослашган Л-665 Т нусханинг мажмуали — механизациялашган шохобчаси ҳисобланади. Бу шохобча технологиясига мувофиқ, қуймалар совуқ — қотадиган қоришмалар шароитида ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Бироқ бу усул жуда қиммат, шунинг учун қуймаларни қум-тупроқ аралашмаларда тайёрлашга ихтисослашган арзонроқ ва унумлироқ технологиядан фойдаланишга қарор қилинди. Аммо ушбу қоришмадан қолип тайёрлаш учун уни зичлаш лозим, бунинг учун шохобчани махсус импульсли қолип билан қуроллантириш талаб этилади. Гарчи, ортиқча ташвиш бўлсада, таъкидлаш жоиз, зичлашнинг бу йўли энг тараққий этган усул ҳисобланади. Қурилмани Краматорск шаҳридаги «Донмет» фирмаси лойиҳалаган. Бугунги кунда бирлашма цехлари бу фирма билан ҳамкорликда уни амалга ошириш борасида иш олиб бормоқдалар. Афсуслар бўлсинки, бу иш жуда секин боряпти.

— Кечирасиз, ишларни жадаллаштириш борасида бирор нарса қилиняптими?

— Албатта қурилмани жорий этиш бўйича махсус жадвал ишлаб чиқилган. Шунга кўра иш суръатлари ҳар ҳафтада текширувдан ўтказилади. Ишнинг белига тепаётган баъзи сабабларга бу йил томдан тараша тушгандек металл ва комплектловчи жиҳозларнинг тақчиллиги ҳам қўшилди.

Юқорида зикр этилган Л-665 Т шохобчасида метро учун тюбинглар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилган. Илгари тюбинглар Ўзбекистонга Ленинград ва Днепропетровскдан келтириларди. Уларнинг таъминоти узилгандан кейин асосий оғирлик қуйма заводнинг тюбинглар ишлаб чиқарувчи участкасига тушди.

Фойдаланишга топширилган биринчи навбат таркибига, шунингдек, Ивано — Фраковскнинг «Автометмаш» заводида тайёрланган 4ИФЛ—22410 нусханинг автомат қолплаш линияси (шохобчаси) ҳам киради. Аммо бу қурилма ўрнатилар-ўрнатилмас, панд берди. Чунки унинг чизмасида лойиҳачилар ҳисобга олмаган камчиликлар бор экан. Беш йиллик уринишдан сўнг украиналик ҳамкасбларимиз билан бирга уни тузатиш имкониятига эга бўлдик. Бу шохобчада ҳозирда тракторлар учун зарур 9 турдош қуйма олинмоқда. Айнан ана шу қуймалар эвазига тракторсозларнинг бош конвейери ҳамон фаолият кўрсатмоқда.

Таъмирлаш-қуюв цехининг лойиҳа қувватидаги 20 минг тоннадан 5 мингини пўлат қуймалар ташкил этади. Пўлат қуймалар 5 ИФЛ—22410 автомат қолиплаш шоҳобчасида ишлаб чиқарилади. Бу қурилма ҳам Ивано-Франковскда тайёрланган. Қизиғи шундаки, бу қурилманинг ҳам қатор нуқсонлари мавжуд. Шунга қарамай айни паллада шохобчани ўрнатиш борасида зарур ишлар амалга оширилмоқда.

Энди ўтган йилнинг декабрида фойдаланишга топширилган аниқ қуймалар цехи хусусида бир-икки оғиз сўз. Таъкидлаш жоиз — цех айни паллада барча технология асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Аммо бу ердаги муаммолар бошқача. Цехни материаллар тақчиллиги қийнаб қўймоқда. Масалан, бугунги кунда цехга керамика қолипларни мустаҳкамлаш учун 40 — этилсиликат сув билан ҳаводек зарур. Аммо бунинг ўрнига, хусусиятлари бўйича ундан анча орқада қоладиган 32 — этилсиликатидан фойдаланишга тўғри келмоқда. Аниқ қуймалар цехида этил спирти технология бўйича эритма сифатида ишлатилади. Нарх-наво осмонга сапчигандан кейин спиртнинг баҳоси ҳам ошди ва шошилинч равишда арзонроқ эритма излашга тўғри келди. Бунинг ажабланарли жойи йўқ, нега деганда, қуйма ишлаб чиқаришда материаллар тез-тез алмаштирилиб турилади.

Чўян қуймалар цехини ҳозирча технология ишлаб чиқариш ва маҳсулот сифатига оид муаммолар қийнаганича йўқ. Сабаби — мазкур бўлинма ҳоли тўла қурилиб битказилмаган. Унда неки муаммо бўлса, тўлалигича қурилиш билан боғлиқ. Энг асосий муаммо — бу қурилиш ишларини маблағ билан таъминлашдир. Илгари бу мақсадлар учун марказлаштирилган капитал маблағлар ажратиларди. Энди эса кунимиз бирлашманинг даромадига қолди. Бирлашма даромад қилса, ундан маблағ ажратилади. Боз устига, нарх-наво муттасил ошган, пулнинг қадри тушиб кетаётган бир даврда бу маблағлар илиқ об-ҳаво шароитида ёгган қор сингари эриб кетмоқда. Холбуки, трактор заводига ҳам осон эмас. Бу маблағларни ишлаб топишнинг ўзи бўлмайди. Лекин нима қилиш керак? Масалан, цех қурилиши учун 1992 йилда 16 миллион сўм ажратилди. Янги йилдан кейинги тўрт ой ичида эса бу маблағнинг 7 миллион сўми ўзлаштирилиб бўлди. Қолган пулнинг узоққа бормаслиги аниқ, демак қаердандир яна маблағ топиш керак.

Энди эътиборни бошқа бир йирик муаммо — мутахассислар масаласига қаратмоқчи эдим. Бизни малакали мутахассисларнинг етишмаслиги қийнаб қўймоқда. Бу муаммо нафақат маҳсулот ишлаб чиқараётган цехларимизга, балки қурилаётган бўлинмамизга ҳам хосдир. Айниқса технологлар етишмайди. Масалан, аниқ қуймалар цехида ноёб асбоб-ускуналар мавжуд, аммо уни ўрнатиш ва ишга тушириш учун, қолаверса, мураккаб технология жараёнларини ўзлаштириш учун зарур қўллар, билимдон мутахассислар жуда асқотган бўларди.

Бундан ташқари, ишлаб чиқаришни тайёрлаш хизматларида ҳам малакали мутахассислар етишмайди. Илгари 56-цех ҳисобланган махсус нусха участкасида бир ускуна бор. Аммо унда ишлай оладиган ишчи йўқ. Оддий дастгоҳчилар, хусусан силлиқловчилар, чилангир-нусхачилар, ёғоч нусхакашлар ҳам топилмаяпти. Ҳаттоки бош қуйма бўлимида ҳам малакали технолог ва лойиҳачилар етишмайди. Тўғри, ташаббускор, ғайратли ёшларимиз бор, аммо уларнинг тажрибаси кам.

— Геннадий Леонидович, кун тартибидаги энг асосий вазифалар нималардан иборат?

— Агар ифодали қилиб айтадиган бўлсак, қуйма ишлаб чиқариш тармоғи гўдак болага ўхшайди. Ҳозир мураккаб даврда қанчалар қийин бўлмасин у оёққа туриши, атак-чечак қадам қўйиши зарур. Шу маънода энг асосий вазифамиз—бу ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш ва жамоани шакллантириш деб биламан. Чунки қуйма ишлаб чиқариш тармоғи нафақат трактор заводи учун, балки бутун жумҳуриятимизнинг иқтисодиёти учун ўта зарур.

Суҳбатни
Валерий МОНАХОВ,
Толиб НУРМУҲАМЕДОВ
олиб боришди.

Меҳнат жамоаларида

ИШЧИЛАР ДАСТАСИ

ТОШКЕНТ «Орзу» чарм-атторлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш ижара корхонасида «Орзу» бадиий ҳаваскорлик тўгараги фаолият юрита бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Тўғри, корхона 1928 йилдан буён халқ эҳтиёжи йўлида маҳсулотлар ишлаб чиқаради. Илгари ҳам корхона ишчи-хизматчиларига шу жамоадан чиққан ҳаваскорлар хизмат кўрсатишган. Аммо қобилиятли йигит-қизларни бир мақсад атрофига тўплаш маълум маънода қийинчиликлар туғдирарди. Бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига иккинчи масала сифатида қаралгани учун ҳам, бунинг учун ҳаваскорда тўла шароит йўқ эди. Уларнинг оладиган ойлик маошлари талаб даражасида эмасди. Яъни, ижодкорлик учун зарур кайфият қобилиятли ёшлар учун етишмасди.

Энди корхонада бадиий ҳаваскорликка бўлган эътибор анча кучайди. Чунки, бу жамоада ишчилар ижара асосида ишлаётганликлари учун ҳам меҳнат манфаатдорликлари ошди.

— Ҳозир жамоамизда уч мингга яқин киши меҳнат қилади, — дейди корхона бошланғич ёшлар иттифоқи котиби Феруза Ғуломова. — Ўнта асосий ишлаб чиқариш цехларимиз мавжуд. Буларда ишлаётганларнинг кўпчилиги ёшлар. Улар орасида санъатга ихлосмандлари ҳам анчагина. Корхоналарда ўтказиладиган турли тадбирларнинг ўзи уларни бизга саралаб берди. Натижада ўтган йили бадиий ҳаваскорлик тўгарагини очдик. Тўгаракка Абдумажид Темиров раҳбарлик қилаяпти.

● Абдурашид АБДУҚОДИРОВ, корхона касаба уюшмаси раиси: «Орзу» тўгараги қатнашчилари кундан-кунга ишчилар олқишига сазовор бўлиб боришаяпти. Чунки, уларнинг аксарияти қобилиятлидир. Уларнинг машғулот олиб боришлари учун барча шароит яратилган. Керакли мусиқа асбоблари билан таъминланишган. Хумсонда «Орзу» дам олиш масканимиз бор. Унда ишчиларимиз ҳордиқ чиқарадилар. Тўгарак қатнашчилари ҳар ўн беш кунда уларга концерт ва томошаларини намойиш этиб қайтишади. 8-цех ишчиси Камол Мукаррамов, 6-цехдан Шуҳрат Раҳимов, бичув цехидан Мирсултон Худойбердиев, механика цехидан Дилшод Соатов, Аббос Абдуллаев ва Асом Ёқубовлар тўгаракнинг фаол аъзоларидир.

Корхонамизда ўтказиладиган тантаналарда нафақат тўгарак қатнашчилари, балки, бошқа ишчилар ҳам иштирок этадилар. Дам олиш кунлари ўтказиладиган тадбирларда ҳар бир цех ўз номерларини намойиш этишади. Яқинда Ўзбекистон ойнаи жаҳони ходимлари меҳнат ва уруш фахрийлари ҳамда байналмилалчиларга бағишлаб ўтказилган тадбирларида иштирок этишиб, жамоа бадиий ҳаваскорлари республика миқёсидаги корхоналараро беллашувга қатнашишлари кераклигини айтишди. Бунга тайёргарликлар кўрилаяпти.

Санъат сурури билан меҳнат қилинаётган ушбу жамоадагилардан, унумли иш натижалари билан бирга, халқимизга маънавий озиқ бағишлайдиган санъаткорлар етишиб чиқишига ишонгинг келади. Бу гапнинг асоси юқорида билдирилган фикрдир: эл назарига тушган санъаткорларнинг бари дастлаб ҳаваскорлик босқичини ўтаганлар.

Илҳом ЙЎЛДОШЕВ.

СУРАТДА: тўгарак аъзолари машғулот пайтида.

Дарахт бир жойда кўкаради

«ҚАНИ ЭНДИ ҲАММА СИЗГА ЎХШАСА»

МИРҲОСИЛ ака энди дастгоҳни юргизмоқчи бўлиб турган эди, участка бошлиғи келиб:

— Бугун иккинчи дастгоҳда ишлайсиз, махсус буюртма бор, смена охиригача тайёр бўлиши керак, — деди.

Мирҳосил ака хўп деб, иккинчи дастгоҳга йўналганда шогирди Носиржон ранжиб:

— Фақат бизни кўриб олишган, бирорта одам келмай қолса дарров ўрнига қўйишади. Нега индамай рози бўласиз, бошқаларга буюрса бўлмайдими? — деди. Мирҳосил ака кулимсираб:

— Бошлиқларнинг кўпроқ топшириқ беришгани сенга ишонгани. Ишончни қозониш ҳам бахт. Инсон қўлидан келадиган ишдан ўзини олиб қочиши керак эмас. Яна бир томони, фақат бир дастгоҳда ишлайман, мени қимирлатмагин, деб тортишиш одобдан эмас.

Носиржон устозининг кетидан иккинчи дастгоҳга қараб юраркан, хаёлидан қани энди ҳамма шу кишидай бўлса, деган фикр ўтди.

Мирҳосил ака Ғуломовнинг кабелсозлар даврасида иш бошлаганига 27 йилдан ошди. Шу давргача бирорта киши унинг оғзидан ёмон сўз эшитган эмас. Табиатан юмшоқ кўнгилли Мирҳосил ака инсон одоби унинг фазилатидаги асосий нарса бўлиши керак, деб ҳисоблайди. Сафдошлари бирор марта ишга кеч келгани ёки барвақт кетиб қолганини эслашолмайди. Тушликка ҳам ўз вақтида чиқади, дам олиб бўлиб, яна иш бошлайди. Бу хислатини фарзандларига ҳам сингдиришга ҳаракат қилаяпти. Ёнида меҳнат қилаётган турмуш ўртоғи Маҳсума опа, ўғли Мирпўлатлар ҳам интизом ва одоб бобида ундан андоза олишган.

Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш ижара бирлашмасининг «Машъал» ижара корхонасида зирхловчи касбида ишлаётган Мирҳосил ака Ғуломов ҳар бир муаммо ва масалани босиқлик билан ҳал этишга одатланган.

Яқинда шундай бир воқеа бўлди. Янги турдаги кабеллар тайёрлаш технологияси ўзлаштирилгандан кейин тажрибали ишчи сифатида уни зирхлашни Мирҳосил ака бажарадиган бўлди. Бош муҳандис технологияни участка устасига тушунтириб кетди. Уста ўз навбатида Мирҳосил акага кўрсатиб берди. Дастлабки юз метр кабель тайёр бўлиб, ғалтакка ўралаётганда ишнинг боришини кузатиш учун муҳандис келади. Кабелнинг бошланиш учини кўздан кечириб, бироз ранжийди! Уста ҳам бўш келмай, қўлидаги технология қоғозини кўрсатиб, нимадир исботламоқчи бўлади. Дастгоҳнинг шовқинидан гаплари эшитилмасада, жанжаллашаётганларини сезган Мирҳосил ака уларнинг олдига келади. Кейин ҳар иккаласи унга ёпиша кетишди. Технология бузилиб, кабель таркибида битта сим кам бўлиб қолаётган экан.

Мирҳосил ака дастгоҳни ўчириб, сиполик билан уларга тушунтирди. Ўша кам сим кабелнинг учидан бир метр ўтиб улангани маълум бўлди. Дастгоҳ анча эскириб қолгани учун ғалтакларнинг валлари баравар айланмаган экан.

Ҳаммасини қайтадан бошлаш учун анча вақт керак бўларди. Шундоқ ҳам техника назорати кабелнинг учидан текширмайди. Қўллайдиганлар ҳам бир-бир ярим метрини кесиб ташлаб, кейин улашади.

— Ўрнингизда бошқа одам бўлганда ҳар иккаласини роса койирди, қоғоз-поғозингни йиғиштир, тепасида турмайсанми деб, — деди ёнидаги дастгоҳда ишлаётган ҳамкасби.

— Буларнинг ҳам бошида мингта ташвиш, мен баланд келсам, росмана жанжалга айланарди, — деди Мирҳосил ака кулимсираб.

Бир куни Мирҳосил ака эшикдан кириб келаётганда қўшни бўлимда ишлайдиган хушбичим йигитни тажанг ҳолатда кўриб қолди. Уни тўхтатиб сабабини сўраганда: — Ишдан кетаяпман, жонга тегди буларнинг танбеҳлари, бемалол ишлашга қўйишмайди. Уста билан жанжаллашиб қолдим, — деди.

Мирҳосил ака уни юпатиб, участкага бошлаб борди. Шогирди Мирсолиҳ Саидов уларни кўриб, йигитга «келар экансанку», дегандай хўмрайиб қўйди.

— Ишга кечикиб келди, сўрасам кеча тўйда бўлганмиш. Тўй-пўйи билан нима ишим бор мени, вақтида келиб ишласин. Роса ичганда.

— Мен кам ичаман, хизматда эдим, чарчаб ухлаб қолибман, — деди йигит норози оҳангда.

Мирҳосил ака уларнинг гапини бўлиб:

— Бу йигитни биламан, кўп ичмайди, бундан кейин кеч қолмайди, — деди. Кейин йигитга қараб:

— Ҳар қандай шароитда ҳам интизомга риоя қилиш керак. Интизомли киши ҳамма нарсага улгуради. Ёш бўла туриб чарчадим деса, уят бўлади. Шу ердан нон ейишни аҳд қилган экансан, ҳамма нарсадан кўра ишни, касбни севиш керак.

Мирҳосил аканинг кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида бундай воқеалар кўплаб рўй берган. Ҳар гал унинг босиқлик билан кўрсатган йўл-йўриқлари қўл келади.

...Тушликдан эндигина қайтган Мирҳосил акани корхона директори Адҳам Раҳимжонов йўқлаётганини айтишди. Раҳбарнинг нима сабабдан чақираётганини тахмин қилиб, иккинчи қаватга кўтарилди. Яна янги кабель ўйлаб чиқаришгандирда, уни ҳам менга топширишса керак, деб эшикни очди.

Салом-аликдан сўнг Адҳам Усмонович Мирҳосил аканинг оиласини суриштирди, соғлиғини сўради.

— Жуда камтарсизда, элликка чиқибсизу индамай юрибсиз.

— Завод радиосидан эълон қилдингларку, қўшиқ билан табриклаб. Раҳмат, сизларга!

— Одамлар кеча машинага навбатга ёзилиб, бугун бошимизни қотиришяпти. Сизнинг навбатингиз келибдику, хабар ҳам олмайсиз.

— Тиқилинч қилганим билан заводингиз йўққу, мана деб қўлтиғимга тутқазадиган. Барибир навбат билан тарқатасизлар.

— Яшанг, Мирҳосил ака, қани энди ҳамма ҳам сизга ўхшаса, — деди директор ва керакли ҳужжатларни расмийлаштириш ҳақида тушунтириш бериб, унга машина ажратиш ҳақидаги қарорни тутқазди...

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

Бир корхонада узоқ йиллар мобайнида ишлашнинг ўзи бўлмайди. Бунда сабр-тоқат, кучли ирода керак. Ўзбекистон тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Любовь Свишевада юқоридаги хусусиятларнинг ҳаммаси мужассам. Нимага деганда у корхонада 1973 йилдан бери ўз касбини улуғлаб келади.

СУРАТДА: Любовь Свишева иш устида.

Артур Хачатурян сурати.

Шаҳар хотин-қизлар комитети фаолиятидан

ИЗЛАНИШДАН ЧАРЧАШМАЙДИ

ПОЙТАХТ хотин-қизлар комитетининг ташкил топганига ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Бугунги кунга келиб комитетнинг бажарган ишлари ва келгусидаги режалари кўпчиликни қизиқтириши табиий. Ўтган беш ой мобайнида амалга оширилган ишлар хусусида комитет раисининг муовини Муборак Юнусхўжаева бизга қуйидагиларни гапириб берди.

— Мустақил Ўзбекистонимизнинг келгусида гуллаб-яшнашида албатта аёлларимиз ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшадилар. Шуни ҳисобга олган ҳолда биз ҳам анчагина вазифаларни белгилаб олганмиз. Умуман, ҳозиргача бугунги кун муаммоларини ҳал этиш, корхоналарда аёлларимизнинг меҳнатларини енгиллатиш ва бошқа масалалар бўйича бирмунча ишларни амалга оширдик. Айниқса, ёшлар, хотин-қизлар билан ўтказилаётган давра суҳбатлари, дилдан мулоқот ва савол-жавоб кечалари ўз самарасини бермоқда.

Бозор иқтисодиёти шароитларида айниқса кўп болали оналарга қийин бўлмоқда. Чунки оиладаги тақчиллик ва қийинчиликлар кўпроқ аёл кишининг зиммасига тушади. Кўп болали оналаримизнинг турмуш шароитларини енгиллатиш борасида ҳам маълум ишларни бажаришни ўз олдимизга қўйганмиз. Бу ишлар ҳам ҳар қалай аста-секин олға силжимоқда.

Йил бошида бошлаган ишимиз одоб-ахлоқ мавзуида бўлди. Й. Охунбобоев номидаги тиббиёт техникумида ўтказилган ошкора суҳбат иштирок этган кўпгина ёшларга ибрат бўлди, десам янглишмайман. Мана шу суҳбат жараёнида ёш ёзувчи У. Домлажонованинг «Излаганим отам» асари асосида баҳс ўтказилди. Унда муаллиф ва меҳнат фахрияси Чиннихон ая Иброҳимова ҳамда бошқа кекса онахонларимиз иштирок этишиб, катта ҳаётга қадам қўйиш арафасида турган талабаларга жуда кўп ибратомуз воқеаларни гапириб беришди, ҳаётий тажрибалари билан ўртоқлашишди.

Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар шароитида тўй ўтказиш — қиз узатиш, ўғил уйлантириш осон бўлаётгани йўқ. Шу хусусда «Қизлар турмушга тайёрми?», «Қизлар ибоси» мавзуларида кечалар ташкил қилдик.

Олий ва ўрта билимгоҳларда уюштирилаётган турли мавзулардаги кеча ва суҳбатлар ҳам бугунги ишимиз ҳосиласидир.

Наврўз айёми давомида ташкилот ва муассасаларда, маҳаллалардаги ёшлар орасида «Наврўз ва унинг тарихи» хусусида маърузалар қилинди. Умуман, булар ишларимизнинг дебочаси, холос. Ҳали олдимизда қилинадиган ишлар жуда кўп. Мана, тўйлар мавсуми бошланмоқда. Июнь ойи мобайнида Сергели районидаги Беруний маҳалласида «Тўйларимиз — ўйларимиз» ва «Қиз сепи билан эмас, эпи билан» деган мавзуда хотин-қизлар учрашувини ўтказамиз. Собир Раҳимов районидаги қариялар пансионатида дилдан суҳбат ўтказамиз. Шаҳримиз маҳаллаларида «Бахт калити — аҳилликда» мавзусида бир пиёла чой устида мулоқотлар уюштириш ҳам режамизда бор. Хуллас, оилалар тотувлиги, бахт-саодатини таъминлаш, аёллар муаммосини ҳал этиш борасида изланишдан толмаймиз.

Гулзода МАМБЕТОВА.

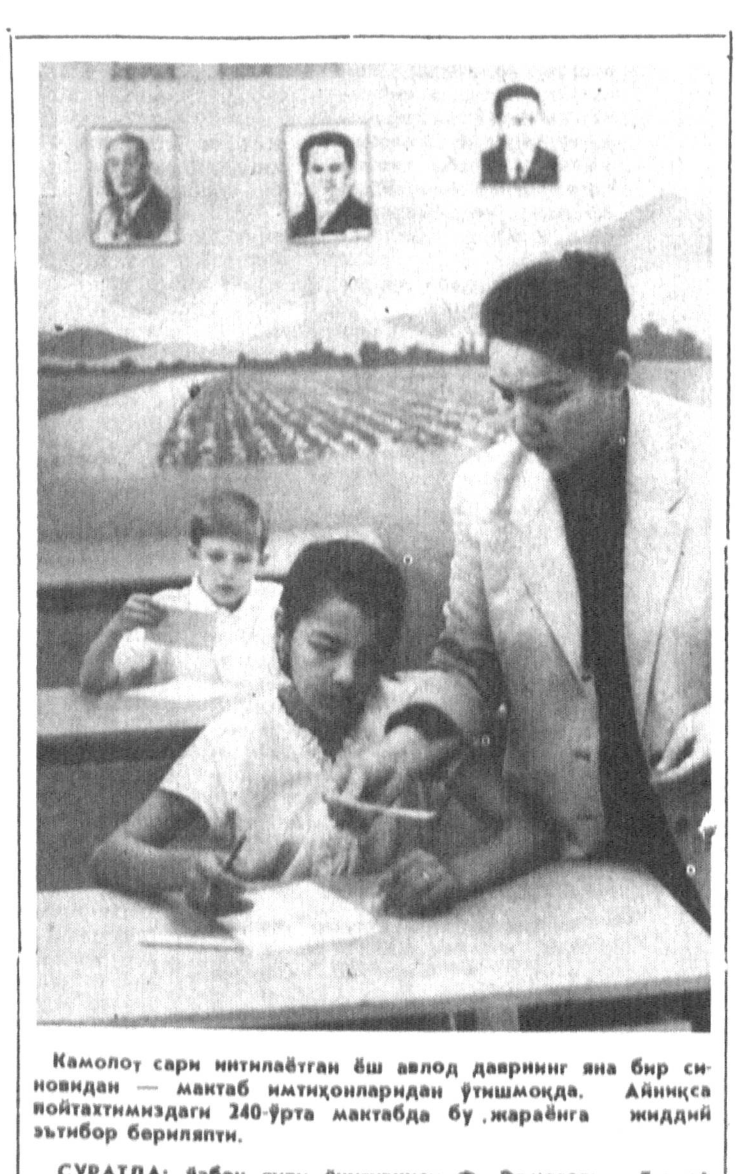

Камолот сари интилаётган ёш авлод даврининг яна бир синовидан — мактаб имтиҳонларидан ўтишмоқда. Айниқса пойтахтимиздаги 240-ўрта мактабда бу жараёнга жиддий эътибор берияпти.

СУРАТДА: ўзбек тили ўқитувчиси Ф. Эрматова 7-синф ўқувчисига имтиҳон саволини тушунтирмоқда.

Содиқ Маҳкамов сурати.

Одобнома

ФИРДАВСИЙ ҲИКМАТЛАРИ

⊙ Ёмонлик уруғини экмагин зинҳор,
Экдингми ёмонлик, қайтарар рўзғор.

⊙ Жаҳонга ҳар кимки бўлса умидвор,
Унга гавҳар эмас, билим бўлсин ёр.

⊙ Қайдаки беҳуда сўз кўп айтилгай,
Айтганнинг қадрини бир пуллик қилгай.

⊙ Ёлғон атрофида айланма сира,
Энг бахтли онда ҳам дил бўлгай хира..

⊙ Бировнинг молига чўзмагин қўлни,
Муҳтожга кўрсатгин энг тўғри йўлни.

⊙ Кексайган чоғингда мастликдан юз бур,
Кекса маст чеҳраси доимо бенур.

⊙ Ўқиб ўрганишдан тинма бирон он,
Бўлишни истасанг ўзинг бир жаҳон.

⊙ Ҳаётни кузатиб юравергин жим,
Излама, йўқ ундан зўрроқ муаллим!

⊙ Юрагинг гар хато йўлларга мойил,
Билгинки, дунёда душманинг шу дил,

Абдуқаҳҳор ШУКУРОВ
тайёрлаган.

СЎЗ ҲАҚИДА

⊙ Сўз дуридур жавоҳири жондан азиз,
Балки эрур икки жаҳондин азиз.

⊙ Сўздан эрур ҳар тан аро жон доғи,
Жон демайин гавҳари имон доғи.

НИШОТИЙ.

⊙ Сўзни гавҳар демишлар ўтганлар,
Фазл дўконини юритганлар.

Комил ХОРАЗМИЙ.

⊙ Кўнгил баҳрини сўз эрур гавҳари,
Жаҳон бошини сўз эрур афсори..

ХИРОМИЙ.

⊙ Ақлнинг кўрки — тил, тилнинг кўрки — сўз.

Юсуф Хос ҲОЖИБ.

⊙ Бировнинг бировдан кўнгли қолур
Киши юз сўз бирла кўнгилни олур.

БОБУР.

⊙ Яхши сўзга учар қушлар эл бўлур,
Ёмон сўзга пашша кучи фил бўлур.

АНДАЛИБ.

Ҳабибулла ҲАМИДОВ тайёрлаган.

ИНСОН ЛАФЗИ

ЎЗАРО даврадаги гурунг, автобус, трамвай ёки троллейбуслардаги суҳбатдошлар оғзидан: «Сенда ўзи субут борми?» ёҳуд «Субутсизлик қилма!» сингари дашном-у ибораларни эшитиб қолиш мумкин. Гап шу ҳақда, яъни инсон лафзи, субути ҳақида борар экан, беихтиёр бундан ўн йил муқаддам бўлиб ўтган бир воқеани эслайман.

Ўшанда мевали дов-дарахтлар энди гуллай бошлаган илк баҳор кезлари эди. Мен «Қорақамиш» даҳасида жойлашган жумҳурият кўз хасталиклари шифохонасида даволанаётган эдим. Ҳар куни одатдагидек бўладиган шифокор кўруви ва бошқа муолажалардан сўнг Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Ориповнинг «Онажон» деб аталган шеърлар тўпламини мутолаа қилар, гоҳо-гоҳо эса палатадошим — Қозоғистон Республикаси Жамбул вилоятидан нажот излаб келган Раҳматилла исмли йигитга мажмуадаги шеърлардан ўқиб берардим. Ҳатто бу самимий шеърият шинавандаларидан ҳисобланган йигит билан баъзан икковлон ўзаро баҳс-мунозаралар ҳам қилиб турардик.

Фурсат етиб, хастахонадаги муолажа муҳлатим тугаб, у ердан чиқадиган бўлиб қолдим. Майда-чуйда нарсаларимни кўтариб, палатадошларим билан хайр-хўшлашар эканман Раҳматилла: «Онажон»ингизни менга қолдириб кетсангиз, илтимос, мен кетаётганимда ташлаб кетаман», деб қолди. Сирасини айтсам, ўшанда ноқулай аҳволда қолгандим. Негаки, агар китобни берсам, қайтариб олишимга ишонч йўқдек, бермасам, Раҳматилла билан анча дўстлашиб қолгандик. У хафа бўлиб қоладими, деган андиша ич-ичимни кемирарди.

— Мана, лекин қолдириб кетасиз-а, — дедим дипломатимни қайта очиб, ичидан тўпламни олиб, Раҳматиллага тутқазар эканман.

— Ишонаверинг, бериб кетаман.

Мен анча қадрдон бўлиб қолган беморлар билан хайрлашиб, уйга қайтдим. Орадан ўн беш кунлар ўтгач, шифохонага бордим.

— Менинг китобимни Раҳматилла сизга қолдириб кетдими? — сўрадим салом-аликдан сўнг навбатчи ҳамшира Маликадан.

— Ҳа, қолдириб кетди, — деди у бамайлихотир, — лекин мен уни уйга олиб бориб қўйгандим, кейинги сменамда албатта келтираман. Ўшанда келарсиз.

Маликанинг навбатдаги сменасини мўлжаллаб, хастахонага яна бордим.

— Энди олиб келгандирсиз? — сўрадим ундан ишонч билан.

— Вой, кечирасиз, олиб келиш ёдимдан кўтарилибди, эндиги сафар албатта олиб келаман! — деди у қатъий оҳангда.

Тасодифни қарангки, Малика ўша галги учрашувимиздан кейинги хизмат навбатига боласи бетоб бўлиб келолмади. Ундан сўнг эса бола-чақа, иш ташвишлари дегандек, шифохонага боришга менинг вақтим бўлмади. Китоб ҳам шу тариқа Маликада қолиб кетди.

Биргина китобга шунчами, дегувчилар топилиши мумкин. Гап шундаки, аввало Абдулла Ориповнинг мен айтган «Онажон»и дўконларда қолмаганига кўп йиллар бўлди. Кутубхоналарда ҳам борида бор, йўғида йўқ. Қолаверса, ўз шахсий китоб жавонингиз тўрида бошқа адабиётлар қатори «Онажон» ҳам бўлганига нима етсин.

Бу ўринда эътиборни бошқа муҳим масалага, яъни Маликанинг ўзга кишилар буюмига бефарқ, сўзида турмас, субутсиз, лоқайд ва эътиқодсиз эканлигига қаратмоқчиман. Инсоннинг иш жойи, ўқув даргоҳи, уйида, ҳатто жамоатчилик ўртасида ўз ўрни, сўзи, муайян яшаш тарзи, ихлос-эътиқоди бўлиши керак-ку, ахир! Буларсиз яшашнинг маъноси йўқдек, назаримда.

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Баъзан қавму қариндош, дўсту ёр, улфатлар билан шартлашиб, келишилган у ёки бу манзилгоҳда муайян соатда учрашишга тўғри келиб қолади. Ана шундай кезларда мен белгиланган вақтдан ўрта ҳисобда ярим соат, камида 20 дақиқа олдин боришга одатланганман. Нега шундай? Фурсатим кўплигиданми? Йўл-транспорт воситаларини бекатларда кутиб қолишда беҳуда ўтадиган ноаниқ вақтини тахминий ҳисобга оламан. Энг муҳими, «мабодо кўпчиликни бир ўзим куттириб, мунтазир қилиб қўймай, дўстларим, яхшилар ҳузурига айтилган муҳлатдан кечикиб бориб, уялиб ўтирмай», деган ҳадик, андиша, одамларга бўлган эҳтиром менга тинчлик бермайди. Кўпчилик олдида мулзам бўлиб қолмасликка интилиш ҳисси шунга даъват этади.

Хуллас, субутлилик, лабзи ҳалоллик, эътиқодлилик фазилатларини бир-биримизга қанчалик сингдириб «юқтирсак», ўсиб келаётган навқирон авлодга нечоғли ўргатсак, бундан жамиятимиз, давримиз шунчалик кўп маънан бойийди, манфаат кўради, ютади.

Музаффар ТУРОБОВ.

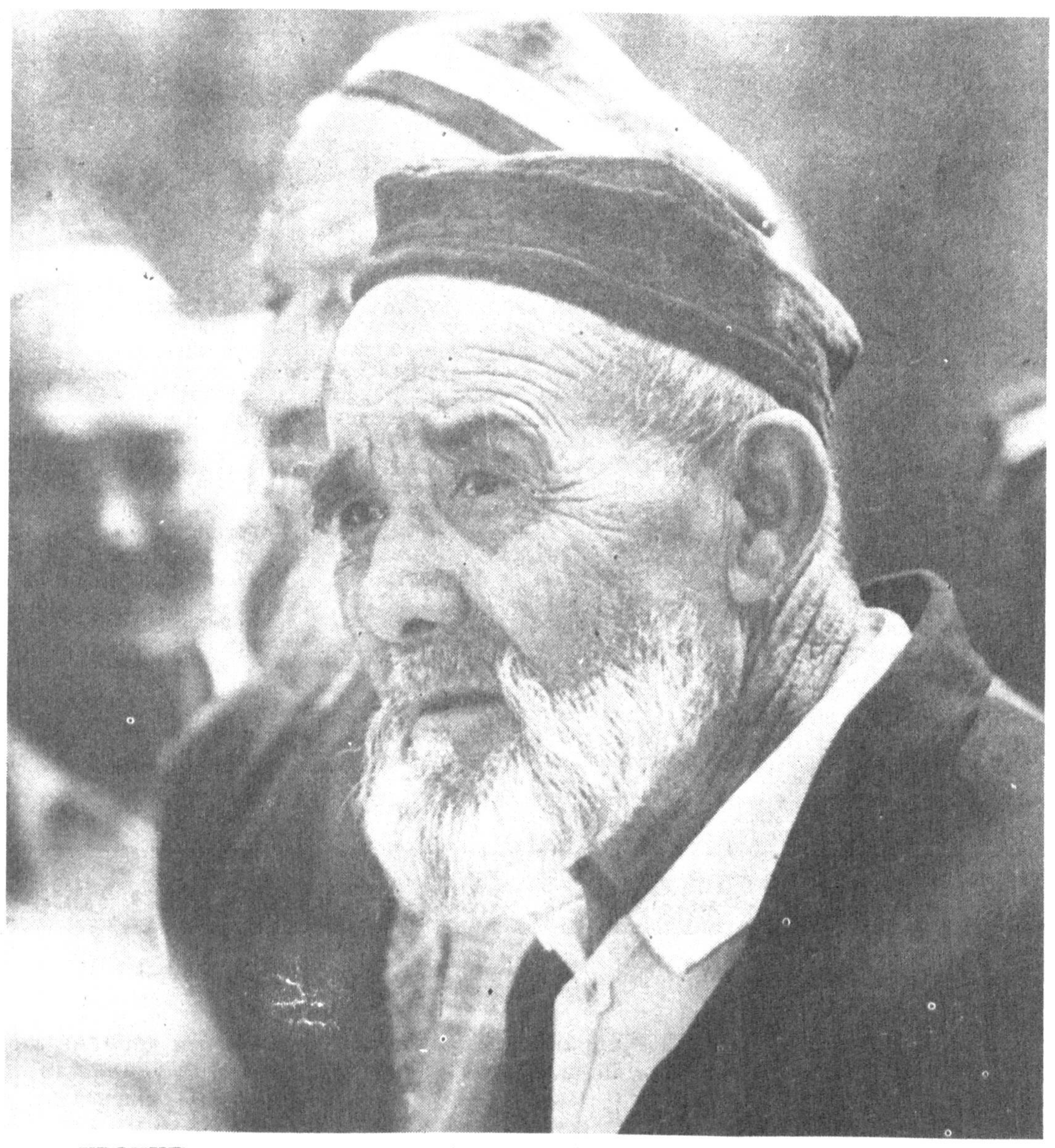

НУРОНИЙ отахонлар кўз ўнгида ўша қаҳатчилик ва суронли уруш йилларида ҳам ҳамма қийинчиликларга бардош берган ўзбегимнинг букилмас иродаси гавдаланади.

Валерий Харитонов сурат-лавҳаси.

Маданий меросимиз

ҲАЛОЛЛИК САВДОГАРЛАРГА ХОС БЎЛГАН

ТУРКИЙ халқлар азалдан савдо билан кенг шуғулланиб келгани барчага аён. Ота-боболаримиз савдода ҳалол, бир-бирини алдамай, катта ишонч билан иш тутганлари эса ибратлидир. Шу сабабми, халқ оғзаки ижоди, бадиий адабиётларда савдогарлар ҳақида ҳам талайгина яхши гапларни учратиш мумкин. Жумладан, ўн биринчи асрда Унсурулмаолий Кайковус томонидан яратилган «Қобуснома» китобида савдогарчилик, бозор ишлари тўғрисида Кайковус фарзанди Гилон шоҳга насиҳат қилиб битган сўзларини учратиш мумкин:

«...Савдогарчилик азал-азалдан ҳукм суриб келаётган бўлсада, у мўътадил ҳунар бўлмай бир санъатдай нарсадир...» Бу сўзлардан мақсад шуки, ҳар ким молни кўпайтирмоқчи бўлса, бир танга учун мағрибдан машриққа боради. Ўзини тоққа, дарёга уради, жонини ва молини хавф-хатарга қўяди. Халқига озиқ-овқат келтиради, жаҳоннинг ободонлиги шу билан вужудга келади, бу иш савдогардан бошқа халққа хос эмас.

«... Савдо икки хилдир, иккови ҳам хатарлидир. Бири муомала, иккинчиси мусофирликдир. Савдода кофир ва мусулмон орасида ёлғон сўз айтиш кўп ёмон феълдир. Дебдиларким, шармдан кўп умид ва орзулар ҳосил бўлмайди. Лекин кўп бемурувват ва беҳаё бўлма, бу фойда бермайди. Савдогарчилик асли тасарруф ва мурувватдир...

... Ростлик ва диёнат савдо ишида сармоядек бўлсин. Кишига хиёнат қилишдан қочгил, ҳар ким бировга хиёнат қилса ўзига хиёнат қилганидир.

...Фойдани катта қиламан, деб бирни ўнга чақмагил. Эл-улусни алдамагил, молингга ҳеч нарсани қўшмагил.

Эй фарзанд, сенга сўзлаганларим қатори бир ҳикоят эшитганман:

Бир кишининг қўйи ҳаддан ташқари кўп экан. Унинг номусли ва хиёнат қилмайдиган бир чўпони ҳам бор экан. У ҳар куни қўйларни соғиб, сутини қўй эгасига келтирарди. Қўй эгаси сутга ярим ҳисса сув қўшиб, чўпонга сотиб келишини топширарди. Чўпон унга шундай насиҳат қилди: «Эй хўжам, мусулмонларга хиёнат қилмагилки, ўзингга зарар етказасан». У киши чўпоннинг насиҳатига қулоқ солмади, хиёнат қилаверди. Бир кеча, баҳор вақтида чўпон қўйларни сел оқадиган жойга ёйди ва ўзи баландликка чиқиб ухлаб қолди. Иттифоқо кўп ёмғир ёғди, сел келиб қўйларни оқизиб кетди. Иккинчи куни чўпон шаҳарга келди. Қўй эгаси «Нима учун сут келтирмадинг», деса, Чўпон «Эй хўжам, мен сенга сутга сув қўшмагил деган эдим, менинг сўзимга асло кирмадинг. Ўтган кеча сутга қўшган сувларинг ҳаммаси йиғилиб, сел бўлиб оқди ва қўйларингни оқизиб кетди» деб жавоб берди.

Эй фарзанд, фойда кетидан тушиб, ундан мол жам қилишдан ғофил бўлмагил, аммо ҳалоллик билан мол тўплашга ҳаракат қил. Бозор иши билан шуғулланганда, олди-соттида, халқ сенинг олдингга бир нарсани олиш ёки сотиш учун келса, жонимсан, дўстимсан, биродаримсан, деб қарши олгил, токи сенинг бундай меҳрибонлигингни кўриб, улар молларига юқори баҳо қўйишдан шарм қилсинлар ва сенинг мақсадинг ҳосил бўлсин. Аммо тўғри сўзлагил, бахил бўлма, қашшоқларга инъом бергил. Савдода кўп қаттиқ бўлма, ғариблардан кўп фойда талаб қилмагил. Тарозини тўғри қўллагил...»

Ўйлайманки, «Қобуснома»даги бу ибратли гаплар савдо-сотиқ ишларига бел боғлаганлар ва шу иш билан шуғулланмоқчи бўлган ёшлар учун ғоят ибратомуздир.

Алишер ҲАЙДАРОВ.

СУЛУВ қизларимиз ҳаёси, иффати ва латофати билан гўзал.

Рустам Шарипов сурат-лавҳаси.

СОВИР Раҳимов районидаги Иброҳим ота маҳалласи шаҳар чеккасидаги Ҳасанбой қишлоғи билан туташган. Бу ерда халқ хўжалигининг турли жабҳаларида меҳнат қилаётган ажойиб инсонлар яшайди. Улар яхши кунларида ҳам, ёмон кунларида ҳам доим бирга бўладилар. Мен айтмоқчиманки, тўй-маъракаларимиз ва йиғинларимиз қўни-қўшниларсиз (қавму қариндошлар, таниш-билишлар ўз йўлига) ўтмайди. Чунки маҳалламиз аҳли жуда аҳил ва иноқ.

Яқинда Солиҳ ака деган маҳалладошимиз тўй қилди. Унда ҳамма қўни-қўшнилар хизматда бўлдик. Сўнг тўйдан чиқиб анча пайтдан бери бетоб бўлиб ётган Халил отанинг ҳолидан хабар олиш учун унинг хонадонига йўл олдик. У кишининг хонадонига кираётганимизда қўшнимиз Тожибой ака бизни тўхтатиб шундай деди:

— Одобли кишилар беморни йўқлаб борганда уни кўп саволга тутиб узоқ ўтирмайдилар, балки ҳол-аҳвол сўрашгач, унинг кўнглини кўтарадилар-да, қандай ёрдам кераклигини сўраб қайтадилар.

Энг афзали—тотувлик

ДИЛЛАРИ ПАЙВАСТА ҚЎШНИЛАР

Биз ҳам шундай қилдик. Халил отанинг аҳволини сўраб, умр йўлдоши Хосият хола келтирган чойдан бир пиёладан ичдикда, кўчага чиқдик. Қарасак, маҳалламизда яшовчи Баҳром сартарош отанинг уйи томон келаётган экан.

— Йўл бўлсин, Баҳромжон? — дедик у билан саломлашгач.

— Мен ҳам Халил отанинг уйига келётувдим, — деди у вазминлик билан.

— Бирон-бир ишингиз бормиди у кишида?

— Маҳалламизда Халил ота сингари уч-тўрт нафар бемор бор. Шуларнинг соч-соқолини олгани келяпман.

— Режангизни шу ернинг ўзиданоқ дўндирар экансизда — деди орамиздан кимдир ҳазиллашиб.

— Қанақа режа ҳақида гапиряпсиз?—деди Баҳромжон ҳайрон бўлиб.

— Мулла жиринг демоқчимизда.

— Нималар деяпсиз! — деди Баҳромжон бироз асабийлашиб. — Мен сизлар айтаётган кишилардан эмасман. Биронта одамдан пул олганимни ҳеч эшитганмисиз?!

— Қўйинг, Баҳромжон, асабийлашманг. Биз ҳазиллашдик, — дедик унинг дилини оғритганимиздан хижолат бўлиб.

— Ёдингизда бўлса, ёшлигимизда қўни-қўшниларнинг томини ҳашар уюштириб суваб берардик. Соқол олиш челаклаб кун бўйи сомонли лой кўтариш эмаску ахир, тўғрими?

— Ҳақ гапни айтдингиз, иним. Тўшакка михланиб қолган беморларнинг хонадонига ташриф буюриб, уларнинг соч-соқолини олиб савобли иш қиляпсиз, Баҳромжон. Сизга минг раҳмат! — деб ҳаммамиз уни дуо қилдик.

Ҳа, азизлар, аҳилликда гап кўп. Ким бўлишимиздан қатъи назар, бир-биримизга оқибатли бўлиб, мурувватимизни дариғ тутмай яшасак ҳаётимиз янада файзли ва чароғон бўлади. Зеро, Саъдий Шерозий айтганидек:

Яхшилар кетидан агар чопарсан,
Истагинг, бахтингни шунда топарсан.

Маҳкам ҲАКИМОВ,
меҳнат фахрийси.

«ДАШНОМСИЗ ГУРКИРАБ ЎСИШИНГ ҚАЙДА»

БИРОВЛАРГА дашном бериш, хатосини кўрсатиб танқид қилиш керак, албатта. Аммо бу танқид беозор, ўринли ва ўз вақтида бўлмоғи зарур. Инсонга дашном бераман, унинг камчилигини кўрсатаман, деб иззат-нафсига тегиш ярамайди. Хато ва камчиликларнинг олдини олиб, уни ўз вақтида бартараф қилишда ҳам гап кўп. Чунки ҳамманинг ўзига яраша нуқсони бор. Шунинг учун камчиликларимизни тушуниб етишимизда ҳикмат катта. Хатони тушунишлик ҳам ақллиликдан нишона. Зеро, таниқли сўз устаси Шекспир ёзганидек:

Ҳайдалган ер каби дашном ҳам фойда,
Дашномсиз гуркираб ўсишинг қайда.

«Танқид келажакнинг меваси» дейилганидек, ўз вақтида ва ўз жойида ишлатилган танқид ва дашномнинг фойдаси жуда катта. Дашном бериб, хатоларни кўрсатиш зарур, аммо у адолат юзасидан бўлмоғи керак. У ҳақиқат билан йўғрилган тақдирдагина ўзининг чин самарасини беради. Танқидга мазах, камситиш аралашса оқибати ёмон бўлади. Демак, дашном беришда ҳам меъёрнинг бўлиши тақозо этиляпти. Олийгоҳда ишлаш жараёнида ана шу меъёридан ошириб юборилган дашномлар нохуш оқибатларга олиб келганлигининг кўп шоҳиди бўлганман. Қуйида шулардан бири ҳақида ҳикоя қилмоқчиман.

Ҳамкасбимиз Шорасул аканинг биттагина ўғли бор. Шу боисдан бўлса керак у жуда эрка ва тантиқ бўлиб вояга етди. Бунинг устига лоқайд ва дангаса. Аммо Шорасул аканинг наздида унинг ўғли ҳаммадан билимдонроқ туюлаверди. Лекин домла қанчалик елиб-югурмасин ўғлини барибир медалга «илинтира» олмади. Шунга қарамасдан олийгоҳнинг «танқис» мутахассислигидан битта ўрин у кишиники бўлди...

Шораҳимнинг биринчи курсда фанларни қандай ўзлаштирганлиги менга қоронғу. Аммо дадасининг «терлагани»дан хабарим бор. Фалакнинг гардиши билан иккинчи курсдан бошлаб у ўқийдиган гуруҳга раҳбарлик қилиш каминага насиб этди. Шораҳим сентябрнинг ўзидагина 126 соат дарс қолдирганлиги сабабли унинг масаласи гуруҳ мажлисида муҳокама қилиниши керак эди, лекин мажлисга Шораҳим келмади. Шундан кейин кечки пайт гуруҳ раҳбари сифатида унинг уйига бориб, онаси билан батафсил суҳбатлашдим. Шу нарса маълум бўлдики, ота ўғлининг ҳатто кияётган кийимини ҳам, еяётган овқатини ҳам, ўқишга «киритиб» қўйганини ҳам юзига солиб, мулзам қиларкан. Маломатдан тўйган ўғил ота нимани айтса тескарисини қиларкан. Ота-бола ўртасида чиқадиган жанжалдан она шўрликнинг юраги безиллаб қолибди. У мендан илтимос қилиб мана шу гапларни дадасига айтмасликни такрор-такрор эслатди. Онанинг айтганини қилиб, Шораҳимнинг ўзи билан обдон сирлашдик. Чунки мен уни ёшлигидан биламан.

«Шораҳимжон, — дедим бир куни, сизга қанақа ёмонлик қилганимни билмайман, ҳар доим сиз ва оила аъзоларингиз билан яхши муносабатда бўлганман. Сентябрь ойида 126 соат дарс қолдирганлигингиз сабабли гуруҳ раҳбари сифатида ёмон ишлаганим учун куллиётда мени муҳокама қилишиб, нўноқ муаллимга чиқаришди».

Ўринли таъналарим таъсир қилди шекилли, Шораҳим «Бўпти, домла, энди дарс қолдирмайман», деб сўз берди. Сўзида турди ҳам. Шораҳимдаги бу ўзгаришдан ҳамма ҳайрон. Мен ҳам гуруҳ раҳбарлиги вазифасини давом эттириб, дарсларини қолдирган ўқитувчилар билан бирма-бир суҳбатлашиб, Шорасулнинг иззат-нафсига тегмасликни мулойимлик билан тушунтирдим. Натижада унинг юриш-туришида ўзгариш сезила бошлади. Аммо ота-бола муносабатига қанчалик ҳаракат қилмайлик, илиқлик кирита олмадик. Чунки отанинг ҳовлиқмалиги унинг тарбиясига путур етказганди. Оқибатда дакки ва дашномлардан безор бўлган ўғил, ўз аризасига мувофиқ армия сафига жўнаб кетди...

Мана кўрдингизми, азизлар, ортиқча дашном нафақат ўзгаларга, ўз фарзандингизга ҳам тўғри келмас экан. Шунинг учун ҳамма нарсанинг меъёрида бўлгани маъқул. «Бошқаларнинг камчилигини, — деганди қадимги юнон файласуфи Демокрит, — ипидан-игнасигача кўриб ўзиникига эътибор бермаслик юзсизликдир. Алломанинг фикрига мутлақо қўшилмоқ даркор. Бундан ташқари, ўринли дашном берувчидан хафа бўлиш ярамайди. Чунки албатта унинг «ширин» меваси бўлади.

Ҳа, дўстона маслаҳат, беозоргина танбеҳ малҳамнинг ўзгинасидир. Ундан ҳам ишинг ревож топади, ҳам нуқсонларингни билиб, тузатасан. Камчиликларнинг олди олиниб, ножўя хатти-ҳаракатларга йўл қўйилмайди. Шунинг учун дашном беришда ақл-идрок билан иш тутиш керак.

Мусоқул УСМОНОВ,
Тошкент molия олийгоҳи тарих кафедрасининг мудири.

Келажагимиз—мактабда

СИНОВ ИМТИҲОНЛАРИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

КУНИ кеча шаҳримиздаги барча мактабларда чалинган сўнгги қўнғироқ навбатдаги ўқув йили тугаганлигини билдирди. Бинобарин, ўқув йилининг тугаши ҳар бир болакай ва битирувчи синф ўқувчиси учун қувончли воқеадир. Чунки эндиликда синфлардаги дарслар, лаборатория ва устахоналардаги машғулотлар ортда қолиб, ўқувчилар учун энг қувончли дамлар, яъни ёзги таътиллар бошланди. Битирувчилар эса ишга жойлашишга ёки бирон бир олийгоҳга ўқишга кириш учун кириш имтиҳонлари топширишга тайёргарлик кўра бошлайдилар. Аммо бу энди хотиржам юрса бўлаверади, дегани эмас. Айни пайтда юқори синф ўқувчилари учун қизғин палла — синфдан синфга ўтиш ҳуқуқини берадиган имтиҳонлар ва давлат имтиҳонлари бошланди.

Хўш, бу йил 5—11-синфларда фанлардан қабул қилинадиган имтиҳонларга қандай ўзгартиришлар киритилган? Имтиҳонлар топширишда аълочи ўқувчилар ва баъзи фанлар чуқур ўргатиладиган махсус синфларда таълим олаётганларга имтиёзлар бериладими? Биз ана шу саволларга жавоб беришни илтимос қилиб шаҳар халқ таълими бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Лидия Ивановна Пинчукка мурожаат қилдик.

— 25 майдан барча мактабларда имтиҳонлар давом этмоқда — дейди Лидия Ивановна. — Бу борада шуни айтишим кераккi, эндиликда юқори синф ўқувчилари иншо ўрнига диктант ёзадилар. Ҳолбуки, илгари иншони кўчириб ёзиш ҳолларига йўл қўйиларди. Ўқувчиларнинг нималарга қодирлигини ва саводлилигини билиш ҳамда кўчириб ёзишдек салбий иллатга барҳам бериш учун шундай қилишга қарор қилдик. Зотан, бунда олтин ва кумуш медалларга даъвогарларнинг ҳаммаси район мактабларидан бирида республика Халқ таълими вазирлигидан ташриф буюрган масъул вакиллар иштирокида ёзадилар.

Бундан ташқари синфдан синфга ўтиш пайтида ўқувчининг ўзи истаган иккита фандан имтиҳон топшириш тажрибасидан воз кечдик. Чунки ўқувчи энг осон ҳисобланган ашула билан меҳнатни ҳам танлаши мумкинда! Энди ҳар бир синф маълум фанлардан имтиҳон топширади. Яна бир нарсани ҳам таъкидлаб ўтиш таъбир жоиздир: махсус синфларда таҳсил олган битирувчи ёшлар чуқурлаштирилган дастур бўйича синовдан ўтадилар.

Кўпчилик битирувчи синф ўқувчилари учун давлат имтиҳонлари мактаб улар билан шартнома тузган олий ўқув юртларига кириш имтиҳонлари вазифасини ўтайди. Шаҳар олимпиадасида ғолиб бўлган ёки республика олимпиадасида совринли ўринни эгаллаган иқтидорли болалар ўша олимпиадада қатнашган фанларидан имтиҳон топширишдан озод қилинадилар. Мактаблардаги педагогика кенгашининг тавсиясига эга бўлганлар муаллимлар тайёрлаш олийгоҳлари ва билим юртларига кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Шундай қилиб, ҳаммамизга алифбодан сабоқ бериб, саводимизни чиқарган мактаб битирувчиларни мустақил ҳаётга, қолганларни эса ёзги таътилга кузатмоқда.

Исмат ЗАРИПОВ.

— Вой, қўғирчоғим сенга нима бўлди?

Равиль Альбеков сурат-лавҳаси.

* Шифокор маслаҳати

ТЎЛИШМАЙ ДЕСАНГИЗ...

ОДАМ организмининг тинч турган ҳолатида сарф қиладиган энергияси асосий алмашинув деб аталади. Ёши катта одамда ана шу асосий алмашинув бир килограмм тана вазни ҳисобига бир соатда бир килокалорий сарф бўлади. Бу вазни 75 килограмм бўлган одам бир кеча-кундузда юрак ва томирлар, нафас ва ҳазм қилиш органлари фаолиятини, тана ҳароратини доимо бир хил даражада тутиб туриш ва бошқалар учун 1800 килокалорий сарф қилади демакдир. Аёлларда асосий алмашинувнинг нисбати эркак кишиларникига қараганда тахминан 100 калорий кам бўлади. Бироқ ақлий ва жисмоний меҳнат кўп энергия сарф қилинишини талаб этади. Масалан, ўртача оғирликдаги жисмоний меҳнат билан шуғулланадиган одам бир кеча-кундузда 2800—3000 килокалорий сарфлайди. Организм сарф қилган энергия ўрни ейилган овқат ҳисобига тўлади, овқат рационининг суткалик калорияси эса шунга мос келиши керак. Бу ҳолда одамнинг вазни доимо бир хилда бўлиб туради. Рацион калориясининг энергия сарфидан ортиб кетиши тўлишиш ва ёғ босишга олиб келади, чунки ортиқча овқат ёғга айланиб, турли органларда йиғилади. Одам организми сиҳат-саломат бўлганда йиғиладиган ёғ захираси одатда тана вазнининг 10—12 фоизини ташкил қилади.

Узоқ вақт давомида жуда кўп овқат еб юриш миядаги «иштаҳа» маркази деб аталадиган марказнинг қўзғалишига сабаб бўлади, бу эса ўз навбатида кейинчалик кўп овқат ейишга ундайди. Ёғ тўқимаси бошқа тўқималар каби зўр бериб овқат «ейишни» сўрайди. Мана шунинг учун ҳам ўзига хос ёмон иллат пайдо бўлади: одам қанчалик кўп овқат еса, шунчалик семира боради, қанчалик семириб борса, шунчалик кўп овқат егиси келаверади. Бу одамнинг жуда кам ҳаракат қилишига олиб келади. Одам мана шу ярамас одатини ҳамиша ҳам тарк эта олмайди.

Овқат билан тушадиган ортиқча ёғ тери ости клеткасида, ичакда ва чарвида, буйрак капсуласи атрофида, жигарда, юрак ва скелет мускулларида йиғилади. Ёғ йиғилиши фақат унинг овқат билан ортиқча тушишга эмас, балки ёғнинг организмда улглеродлардан зўр бериб ҳосил бўлишига ҳам боғлиқ.

Ёғ тўқимаси жуда суст бўлади. У бутун организмнинг доимо соғлом бўлиши учун ўзини сарф қилиш ўрнига, аксинча унинг ҳисобига яшайди. У жуда кўп ёғ, суюқлик, кислород талаб қилади, модда алмашинувида эса суст қатнашади. Шунинг учун семириб кетиш, айниқса ёғ босиш организмга катта зарар етказади. У одамнинг қоматини, кўринишини, ташқи қиёфасини, ҳуснини бузади, энг муҳими эса ҳаёт учун муҳим бўлган органлар, яъни юрак, томир ва бошқаларнинг фаолиятини издан чиқаради.

Одам жуда семириб кетганда организмнинг барча ҳужайраларини кислородга ва озиқли моддаларга тўйдириш учун юрак мускуллари тез-тез торайиб туради. Натижада юракнинг дам олиш вақти ниҳоятда қисқаради. Бу юрак мускулининг ўзида алмашинувнинг бузилишига олиб келади. Шунинг учун ҳам одам салгина жисмоний зўриқишдан дарров чарчайди ва ҳансираб қолади. Бундан ташқари, қорин бўшлиғида йиғилган ёғ диафрагмани сиқади ва юрак билан ўпканинг ишини қийинлаштириб қўяди. Шу билан бир вақтда меъда-ичак йўлининг иши бузилади, жигар иши ёмонлашади, ундаги алмашинув жараёнлари ўзгаради. Семиз одамлар қотма ва вазни нормал кишиларга қараганда ўттош касаллиги билан тез-тез оғриб турадилар.

Ёғ босиш фақат тўқималарнинг ёғ босиши билангина хавфли эмас. Ҳамма бало шундаки, қон томирларини ёғ босади, бу эса атеросклерознинг ўзгинасидир. 40—45 ёшида ниҳоятда семириб кетиб, атеросклероз барвақт ривожланиши натижасида бош мия қон томирлари зарарлангани туфайли мутлақо ишга ярамай қолган одамларни кўп учратиш мумкин. Ортиқча семириш қон босими ошиши касаллигининг доимий йўлдошидир. У, кўпинча қандли диабет ва бошқа касалликлар билан бирга кечади. Семиз одамлар организмининг ташқи муҳитдаги ёмон омилларга нисбатан чидами пасайиб кетади. Шунинг учун улар юқумли ва шамоллаш касалликлари билан тез-тез касалланиб турадилар, шикастланишларни оғир ўтказадилар ва вазни нормал одамларга қараганда 10—15 йил қисқа умр кўрадилар.

Ёғ босишнинг олдини олиш ва ортиқча вазндан қутилиш учун суткалик овқат рационининг калориялилигини камайтириш, ёғли, ундан тайёрланган овқатларни ва ширинликларни иложи борича камроқ ейиш зарур. Уларнинг ўрнига оқсилга бой таомлар: творог, ёғсиз гўшт, балиқ, шунингдек мева ва сабзавотлар ейиш керак, ҳар куни маълум бир вақтда камида 4 маҳал овқатланиш лозим. Лекин шундай ҳисоблаш керакки, овқатнинг умумий калориялилиги энергия сарфидан асло ошиб кетмасин. Суткасига 1 литрга яқин суюқлик ичиш керак. Ош тузини кам истеъмол қилганда организмдан ортиқча сув чиқиб, вазн камаяди. Бундан ташқари, ширинликларни кам ейиш ёки бутунлай емаслик, алкоголли ичимликларни, хусусан пивони мутлақо ичмаслик даркор.

Вақти-вақти билан ҳафтада 1—2 марта сурги дори ичиб туриш ҳам озишга ёрдам беради. Айтиб ўтилганлардан ташқари серҳаракат бўлиш, кўп юриш, сузиш, жисмоний меҳнат ва гигиеник гимнастика билан шуғулланиш керак.

Яна қайтадан семириб кетмаслик учун одам ўз вазнига эътибор бериши ва ойига камида 1—2 марта тарозида торттириб туриши лозим.

Шундай қилиб ёғ босишга, яъни семириб кетишга қарши самарали натижаларга дори препаратлари билан эмас, балки беморнинг кучли иродаси, ортиқча юкни ташлашга катта иштиёқи, овқатланишда режимга пухта риоя қилиши ва ҳар куни жисмоний машқлар билан шуғулланиб туриши билан эришилади.

Ойтожи СОБИРОВА.

**Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.**

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ МАКТАБЛАРИНИНГ 8 ВА 10-СИНФЛАРИНИ БИТИРГАН ЎҚУВЧИЛАР

ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Электроника илмгоҳи, Тошкент давлат дорилфунуни (ТошДД), Тошкент давлат техника дорилфунуни (ТошДТД) ва Тошкент шаҳри Мирзо Улуғбек (Куйбишев) район халқ таълими бўлимларининг «Электроника» илмий-ўқув маркази физика ва математика фанларини чуқур ўқитиш учун 10- ва 11-тажрибавий синфларга иқтидорли ўқувчилар учун

ТАНЛОВЛИ ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Машғулотлар ўзбек тилида Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек (Куйбишев) районидаги 148-мактабда ва Электроника илмгоҳи илмий лабораторияларида мактаб ва олий ўқув юртининг юқори малакали ўқитувчилари, илмий ходимлар томонидан олиб борилади. Ўқув марказида ўқувчиларнинг чуқур билим олишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Ўқув марказини муваффақиятли тугатган ўқувчилар **«Илмий текшириш илмгоҳи лаборанти»** мутахассислигини эгаллайдилар. Бу ўқувчилар мактабни тугатгач, ДошДДнинг физика куллиёти ва ТошДТДнинг радиоэлектроника ва автоматика куллиётида ўқишларини давом эттиришлари мумкин.

Танлов июнь-июль ойларида Электроника илмгоҳида ўтказилади. Қўшимча маълумотларни 69-94-97 телефони орқали Электроника илмгоҳидан олиш мумкин.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Горький шоҳкўчаси, «Академиклар шаҳарчаси» бекати, Электроника илмгоҳи (метронинг «Горький» станциясидан 17,18-троллейбуслар; 96, 83, 71-автобуслар).

ИЖОДКОР ЎҚИТУВЧИЛАР ВА ОЛИМЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар А. Икромов район халқ таълими бўлими кўп йўналишли махсус 306-мактаб-лицейида ишлаш учун олий ва биринчи тоифадаги ўқитувчиларни ва 10 йилдан ортиқ педагогик стажга эга бўлган ва ўз фанларини ўқитишда юқори кўрсаткичларга эришган ижодкор ўқитувчиларни, шунингдек, Ўзбекистон Фанлар академиясининг тармоқ олий билимгоҳларининг ва Тошкент шаҳридаги барча дорилфунун ва олий билимгоҳларнинг фан доктори ва фан номзоди унвонига эга бўлган олимларини мактаб-лицейидаги бўш турган ўқитувчилик лавозимларига ҳамма фанлар бўйича

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Агар сиз мустақил жумҳуриятимизнинг яқин йиллар ичида барча соҳаларда жаҳон мезонлари даражасидаги юқори малакали мутахассислар билан таъминланиш ишида ўз ҳиссангизни қўшиш, маълум касб бўйича ихтисослик йўналишини танлаган иқтидорли ўқувчилар билан ишлаш ниятида бўлсангиз

БИЗНИНГ МАКТАБ-ЛИЦЕЙИМИЗГА ИШГА КЕЛИНГ

Лицейда техника, молия-иқтисод йўналишлари бўйича VIII—XI синфларнинг қобилиятли болалари шуғулланадилар. Лицей синфлари замонавий ўқув-услубий комплекс билан таъминланган. Синфлардаги ўқувчилар сони 16 кишидан иборат. Мактаб-лицейда ўқиш ўзбек тилида олиб борилади. Танловда қатнашиш учун ҳужжатларни 1 июндан — 25 июнгача топшириш мумкин. Танлов 25—30 июнь кунлари ўтказилади.

Танловдан ўтган ва мактаб-лицейга ишга қабул қилинган ўқитувчиларга тариф ставкаси 1,5 баравар оширилади.

Танловда иштирок этиш учун ҳужжатларни қуйидаги маконга йўлланг: 700043, Тошкент шаҳри, А. Икромов ноҳияси, 31-мавзе.

Транспортлар: 11, 23-троллейбуслар; 69, 94-автобусларнинг охирги «Ал-Хоразмий мавзеси» бекати.

Акмал Икромов ноҳия халқ таълими бўлими.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ
кафедралар бўйича
қўшимча бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

професcорлар: сиёсий тарих, иқтисодий кибернетика.

Танлов муддати — 1992 йил 4 июнгача.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700063, Ўзбекистон кўчаси, 49-уй.

«NURSE» АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИНИНГ СЕРВИС ХИЗМАТИ
эркин хизматлар бозорини шакллантиради ва Тошкент шаҳрининг ўзининг бўш вақтида ишлашни хоҳлайдиган барча аҳолисини ҳамкорликка чорлайди

Агар сиз мактаб ўқувчиси ёки талаба, нафақахўр, уй бекаси бўлсангиз, шунингдек асосий ишда банд бўла туриб, ёрдамингизга муҳтож кишиларга қўлингиздан келган хизматни кўрсатиб, қўшимча даромад ишлаб топмоқчи бўлсангиз, бизнинг Компаниямизга мурожаат қилинг.

Ушбу анкетани тўлдириш билан Сиз бизнинг Компаниямиз ихтиёридаги маълумотлар банкига киритилган ҳисобланасиз ва бу Сизга, ўз навбатида, иш топишингизни осонлаштирувчи омил бўлиб хизмат қилади.

⊙ исми-шарифингиз ____________

⊙ ёшингиз ____________

⊙ мутахассислигингиз ____________

⊙ манзилингиз, телефонингиз ____________

⊙ қандай хизматларни кўрсатишни истайсиз... ____________

⊙ зарур асбоб-ускуналарингиз борми? ____________

⊙ сизга маъқул иш тартиби:

уйда
иш соатлари:

душ	сеш	чор	пайш	жума	шан	якш

уйдан ташқарида
иш соатлари:

душ	сеш	чор	пайш	жума	шан	якш

Бажарилган ишлар учун бевосита мижоз билан шартномавий нархларда ҳисоб-китоб қилинади.

Марҳамат қилиб, ушбу анкетани қуйидаги манзилга жўнатинг: Тошкент шаҳри, 700000, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 32-53-43, 33-83-77.

«NURSE» Акционерлик компанияси Сизга ёрдам беришдан мамнун бўлади!

Ўзбекистон Жумҳурияти пенсия жамғармасига, унинг Тошкент вилоят ва шаҳридаги бўлинмаларига:

иқтисодчилар, ҳисобчилар
КЕРАК

Ойлик иш ҳақи — 1500 — 2000 сўм.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Чилонзор ноҳияси, Шарқ тонги кўчаси, 39-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: 78-56-87, 78-44-55, 78-25-10

Ўзбекистон Жумҳурият пенсия жамғармаси.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

Қибрай ноҳия халқ таълими бўлими қобилиятли болаларни Улуғбек номли 45-кўп йўналишли махсус мактаб-олийгоҳнинг 10-синфига фақат «яхши» ва «аъло» баҳолар билан олийгоҳнинг тайёрлов бўлимига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш соҳалар бўйича ўзбек тилида олиб борилади. Бу ўқув даргоҳига кирувчилар Тошкент тиббиёт олийгоҳи, Техника дорилфунуни, Тошкент Темир йўл транспорти муҳандислари, Шарқшунослик, Архитектура ва қурилиш олийгоҳларининг комиссиялари иштирокида олинган ёзма иш асосида

ОЛИЙГОҲ ҚАБУЛ ҲАЙЪАТИ ИШТИРОКИДА синов-кириш имтиҳонларини топширадилар.

Тошкент тиббиёт олийгоҳига кирувчилар кимё, биология, она тилидан (ёзма), Темирйўл транспорти муҳандислари олийгоҳи, Техника дорилфунуни, Архитектура ва қурилиш олийгоҳларига кирувчилар физика, математика, она тилидан (ёзма), Шарқшунослик олийгоҳига кирувчилар инглиз тили, биронта шарқ тилидан (ёзма), архитектура бўлимига кирувчилар расм, чизмачилик, она тилидан (ёзма) имтиҳон топширадилар.

Ҳужжатлар 1992 йил 1 июндан 1992 йил 27 июнгача қабул қилинади.

Олийгоҳга кирувчилар учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: олийгоҳ ректори ва «мактаб-олийгоҳ» директорига ариза, 9-синфни битирганлик ҳақида гувоҳнома, туғилганлик тўғрисида гувоҳномадан кўчирма, тиббий маълумотнома, 5х6 см. ҳажмидаги расм.

Кириш имтиҳонлари 1 июлдан 16 июлгача ўтказилади.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент вилояти, Қибрай ноҳияси, «Турон» (Коммунист) жамоа хўжалиги, 45-«мактаб-олийгоҳ» биноси. ТЕЛЕФОН: 67-886.

Автобуслар: 491, 167, «Қибрай-Гулистон» «Турон» (Коммунист) жамоа хўжалиги идораси» бекати).

«Қибрай-Селекция» автобусининг «Турон» (Коммунист) бекати.

Маълумотлар олиш учун Қибрай ноҳия халқ таълими бўлими (телефон 61-244)га мурожаат қилинсин.

Октябрь туманидаги Лутфий номли 254-ўрта мактаб
(МУАЛЛИФЛИК МАКТАБИ)
1992 — 1993 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ФАНЛАР БЎЙИЧА
махсус лицей синфларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— Она тили, инглиз тили, Ўзбекистон халқлари тарихи, математика (5-синф); ўзбек адабиёти (7-синф);

— бошланғич синф муаллимларини тайёрлайдиган ҳамда она тили ва адабиёт фани бўйича махсус лицей синфларига (10-синф).

— Она тили ва адабиёти, математика, тарих, инглиз тили, бадантарбия, чизмачилик фанлари бўйича малакали муаллимлар керак.

МАКТАБ МАНЗИЛГОҲИ: Тошкент, — 700071, Оқтепа даҳаси, 254-мактаб (29, 36, 43, 34-автобусларнинг «Оқтепа» бекати).

ТЕЛЕФОНЛАР: 45-25-59, 45-25-61.

М. Турғунбоева номидаги Давлат, Республикада хизмат кўрсатган «Баҳор»

халқ рақс ансамбли

10—16 ёшдаги қизларни миллий рақс мактабига таклиф этади.

Қабул — 1—20 июнь кунлари соат 13 дан 15 гача «Баҳор» концерт залида ўтказилади. Телефонлар: 39-46-08, 39-46-10.

«Дўстлик—92» кичик корхонаси

1992 йилнинг июнь—июль—август ойларида дам олиш учун қуйидаги саёҳат йўналишларини

ТАКЛИФ ЭТАДИ

1. Финляндия (3 кунга)
2. Варшава (3 кунга).
4. София ва Истамбулга.
5. Сочига (пансионатда дам олинади).

Ўзингизни қизиқтирган барча маълумотларни 53-18-87 телефони орқали олишингиз мумкин.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри—100, Усмон Носир кўчаси, 95. «Ҳосилот» меҳмонхонаси. 2-қават, 228-хона.

«Тошкент оқшоми» рўзномасига малакали **машинистка** ва **мусаҳҳиҳ (корректор)** керак. Ленинград кўчаси, 32-уй, 222,226-хонага мурожаат қилинг. Телефон: 32-55-39, 32-55-21.

Жамғарма банки

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ҲУЖЖАТЛАР ВА БОЙЛИКЛАРНИ ҚАЕРДА ПУХТА ВА ИШОНЧЛИ САҚЛАШ МУМКИНЛИГИНИ БИЛАСИЗМИ?

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖАМҒАРМА БАНКИ ТОШКЕНТ БАНКИНИНГ ХУСУСИЙ СЕЙФЛАРИДА САҚЛАШ МУМКИН.

БУНДА ҚУЙИДАГИ АФЗАЛЛИКЛАРГА ЭЪТИБОР ҚИЛИНГ:

— Сизга буюмларни сейфга қўйган шахснинг исми-шарифи сир тутилишига ва сақлаб бериш учун топширилган бойликлар ва ҳужжатларнинг бус-бутун, тўла-тўкис сақланишига кафолат берилади;

— сақлаш муддатини Сиз белгилайсиз;

— Сизнинг хоҳишингизга биноан биринчи маротаба сейф катагига бирон нарса қўйишни ишончли вакилингиз нотариусда тасдиқланган ишонч қоғози асосида амалга ошириши мумкин;

— сақланаётган бойликлар ва ҳужжатлар юзасидан Сиз битта ёки бир нечта шахсга, улар Сизнинг ворисингиз бўлиш-бўлмаслигидан қатъи назар, нотаруисда тасдиқланаган васиятнома қолдиришингиз мумкин;

— сейф катагини ижарага олганлик учун катакларнинг сиғими ва сақлаш муддатига қараб шартномавий нархларда ҳақ тўланади.

СИЗ ҚУЙИДАГИ БЎЛИМЛАРДА ТОШКЕНТ БАНКИНИНГ ХУСУСИЙ СЕЙФЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШИНГИЗ МУМКИН:

Сирғали — 4 Сирғали даҳаси, 31 «а» уй. Телефон: 58-15-69.

Чилонзор — Ян Рудзутак кўчаси, 1 «б» уй. Телефон: 53-87-06.

Акмал Икромов — 25- мавзе, 41-уй. Телефон: 72-53-87.

33-51-95, 33-78-02 ТЕЛЕФОНЛАРИ ОРҚАЛИ БИРМУНЧА ТЎЛАРОҚ, МУКАММАЛРОҚ МАЪЛУМОТ ОЛИШИНГИЗ МУКИН.

Жамғарма банкининг Тошкент шаҳар бошқармаси.

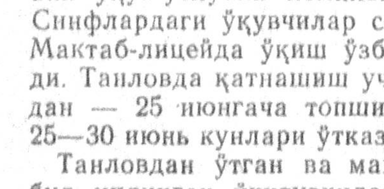

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70, 32-53-79;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

● Нашр кўрсаткичи 64690 ● Босмага бериш вақти 11.30. ● Босмага берилди. 11.30. ● Буюртма Г—134. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.